

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto VII. - št. 95

Ljubljana, nedelja, 21. aprila 1946

Izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih

Mesečna naročnina Din 45.—

Cena Din 4.—

Napeti moramo vse sile, da bomo letos na podeželju dosegli čim boljši uspeh

Začela se je nova gradbena sezona. Letos moramo napeti vse sile, da bomo čim več porušenih stambenih in drugih objektov obnovili. Poročali smo že, da je zvezni gospodarski svet od enomilijardnega kredita določil 120 milijonov za obnovo v Sloveniji. Tudi smo poročali, kako je ljudska vlada republike Slovenije 120 milijonov razdelila. Za novomeško okrožje je določila 55 milijonov, za celjsko 20, za ljubljansko 16, za mariborsko pa 8, torej za obnovo podeželja skupno 80 milijonov. Za obnovo šol je določila 20 milijonov, za obnovo Maribora 15 milijonov, za obnovitvena dela na okrožnih in drugih cestah in za obnovo katastra pa 5 milijonov. Ta kredit bodo prizadeli dobili preko obnovitvenih zadrug, ki jih je v Sloveniji 200.

Danes stojita pred nami dve važni nalogi. Najnujnejše vprašanje je, kdaj bo ta ali ona obnovitvena zadruga kredit dosegla, kajti dosedaj ni prišla do centralnih ustanov niti ena prošnja za podelitev kreditov. Seveda pa je tudi potrebno, da posamezna okrožja te kredite načrtno razdelijo, to je po stvarnih potrebah, ne mehanično, da se bo začelo obnavljati tisto, kar je najbolj nujno. Tudi z obnavljanjem in gradnjo je treba pričeti čim hitreje, najkasneje v začetku maja, sicer bo gradbena sezona prekratka.

Druga naloga, ki stoji pred nami, je, da te kredite do največjih možnosti izkoristimo, da pri obnovi izrabimo vse sile, ki so nam na razpolago, da pri tem čim bolj aktiviziramo ljudske množice. Stodvajset milijonov je sicer precejšnja vsota, toda v primeri s 40 milijardno škodo, ki jo je Slovenija utrpela v tej vojni, je to malo. Zato moramo iz teh 120 milijonov napraviti vrednost 600 milijonov, kajti le tako se bo pri obnovi nekaj poznalo. To se pravi, da moramo vsaki plačani enoti dodati 4 zastonske. Kredit, ki smo ga dobili, naj služi le za izhodišče obnove.

Zakaj moramo to doseči? Zato, ker tmano v novomeškem okrožju porušenih okrog 15.600 stambenih in ljubljanskem 7800, v celjskem 4800, v mariborskem pa 2600. Tu naš čaka ogromno dela in ga bomo zmogli le s skrajno požrtvovalnostjo in odločnostjo.

Izkušnje so nam pokazale, da je možno doseči na eno plačano enoto štiri brezplačne. V štirimesečnem tekmovanju je bilo na Hrvaškem izvršenih obnovitvenih del v skupni vrednosti 856.220.000 din, medtem ko je bilo za vsa ta dela potrošeno le 197 milijonov 505.806 din. Razlika 658.714.104 din je prostovoljno ljudsko delo. Obnovitvena zadruga na Golem je s 50 tisoč dinarji obnovila žago, ki bi stala 500.000 din. 250.000 din so torej dali ljudje z brezplačnim delom in materialom. Tu je prišlo na vsako plačano enoto celo 5 brezplačnih. V Beli Kraji ni je obnovitvena zadruga v Adlešičih, ki je lani, ko je bilo glavno geslo spravi ljudi pod streho, na vsako plačano enoto dobila 5 brezplačne.

Kako bomo dosegli gornjo nalogo? Z improvizirano nabavo materiala, s prostovoljnimi in udarniškim delom, z brezplačnimi voznjaki, z medsebojnim tekmovanjem in podobno. Plačevali bomo le tak material, ki ga doma ni mogoče nabaviti, to je cement, strešna opeka, strešna lepenka, železo, žica, opekje. Plačevali bomo le dela specializiranih, kot so zidarji, tesarji in drugi. Težakša, pripravljajna in dela pri odstranjevanju ruševin bomo napravili brezplačno. Dosedaj smo imeli že nešteto primerov prostovoljnega dela, posebno ob nedeljah. Toda ta dela so dosedaj po večini imela bolj spontan značaj in od naših organizacij niso bila načrtno zajeta. Vsak odbor, ki je organiziral taka dela, je delal zase, brez skupnega načrta, ni se spraševal, katera dela so najbolj nujna. Zato vsa ta dela niso dosegla takega skupnega rezultata, kakor bi bilo treba. Prav zdaj je čas, da preidemo na višjo stopnjo takega prostovoljnega dela, da to delo usmerjamo po enotnem načrtu, da se vključimo v skupni načrt naših tehničnih ustanov.

Važno sredstvo za povečanje rezultatov obnove je tudi tekmovanje. Tako bodo tekmovali med seboj obnovitvene zadruge, tekmovali bodo tehnične baze, katera bo dosegla boljše uspehe. Tekmovali pa bodo tudi posamezniki, treba je, da tekmujejo poedini odbori v krajevnem, okrajnem in okrožnem merilu, kateri bo znal bolje organizirati prostovoljno delo, kateri bo organiziral več skupin, kateri bo dosegel boljše rezultate pri tem.

Istovčasno, ko bomo organizirali prostovoljno delo, improvizirano nabavo materiala, pa ne bomo pozabili izrabiti tudi ostalih lokalnih čimteljev. Kredite lahko povečamo, če dobimo posojila pri zadrugah in drugih lokalnih ustanovah, posojila lahko dobimo od posameznikov iz ljudstva. Kredite bomo povečali tudi na ta način, da bo državnna uprava gozdov in državnih gozdov nakazala obnovitvenim zadrugam večjo količino lesa. Dosedaj ga je že nakazala okrog 10.000 kub. m od predvidenih 50.000 kub. m. Ta količina pa se bo po možnosti še povečala. Posamezna okrožja naj zberejo natančne podatke o potrebi lesa.

Obnova podeželja ni samo stvar prizadetih krajev, temveč je to naša skupna stvar in moramo pri tem vsi sodelovati, oblastni organi, gradbena podjetja, obnovitvene zadruge, množične organizacije, partijske celice in posamezniki. Prav posebne važnosti je, da pri tem sodelujejo tudi sindikati. S tem, da bodo delavci pomagali obnavljati naše podeželje, se bo še bolj utrdila povezanost delavcev in kmetov, brez katere ni ljudske oblasti. Delavci so že dosedaj pokazali vse razumevanje za to vprašanje in smo že neštokrat poročali, kako so šli pomagat na kmete. Poročali smo tudi že o sklepu kovinarjev, da bodo pol ure dnevno delali za obnovo, delavci pri Borovnici so se obvezali, da bodo nagrado za nadurno delo dali za obnovo, in še nešteto drugih primerov bi lahko našli. Stvar sindikatov je, da pripravljeno delavce pomagati prizadetim krajem še dalje razvijajo. Nekatere tovarne bodo delale samo za obnovo. Tu bo treba še posebno razvijati udarniško delo. V nekaterih tovarnah, kjer primanjkuje surovin, naj sindikati organizirajo med delavci prostovoljne skupine za obnovo podeželja.

Nič manj važno ni sodelovanje OF in ostalih množičnih organizacij. Prav tem organizacijam bo pripadla najvažnejša naloga za organizacijo prostovoljnega dela. Tem organizacijam bo pripadla tudi ta naloga, da delo tako organizirajo, da ne bo nikdar zastajalo, kajti prav od tega je v veliki meri obvisen končni rezultat. Ko bo prišel cement ali drugi material na postajo, je važno, da bo hitro prepeljan v določene kraje. Ko bo nakazan les, bo treba hitro organizirati ljudi, da ga bodo posekali in spravili v dolino. Stvar množičnih organizacij bo tudi, da bodo znali pridobiti in organizirati ljudi iz neprizadetih krajev, da bodo šli pomagat prizadetim.

Ne moremo si misliti uspešne obnove brez najintenzivnejšega dela ljudskih odborov. Ljudski odbori so oblastni organi, zato so oni že zaradi zaupanja, ki jim ga je ljudstvo z izvolitvijo izkazalo, dolžni intenzivno sodelovati pri obnovi. Vsak okrajni odbor ima gradbenega referenta. Potrebno pa je, da se z vprašanjem obnove bavi tudi celotni odbor. Potrebno pa je seveda tesno sodelovanje med ljudskimi odbori, množičnimi organizacijami, obnovitvenimi zadrugami, tehničnimi bazami in gradbenimi podjetji. Le s takim tesnim sodelovanjem bomo sprofi odstranjevali vse težave, na katere bomo pri delu naleteli.

Za uspešno delo je potrebna tudi točna evidenca in kontrola. Le, če bomo podli dobro kontrolno, bomo vedeli, kako delo uspeva, bomo spoznali pomanjkljivosti in napake in jih bomo zato lahko sprofi odpravljali. En način kontrole je tudi redno poročanje o poteku dela in o doseženih uspehih. Tako poročanje je potrebno tudi iz drugega razloga, namreč tega, da te podatke objavimo v časopisju in drugod, da damo janno priznanje osem tistim posameznikom in skupinam, ki so se pri delu najbolj izkazale in dosegle najboljše uspehe in tako še povečamo tekmovalno nemo.

Vse pogoje imamo za uspešno obnovo. Po eni strani kaže ogromna pripravljenost naših ljudi, da začno z obnovo; tako so v Mostah pri Komendi ljudje kar sami začeli kopati temelje za šolo, sami so zbrali potreben les in so nekaj lesa tudi prodali, da bi dobili potreben denar, in to je samo en primer med neštetimi. Po drugi strani pa so pripravljeno vsi tehnični načrti za obnovo. Sedaj je potrebno samo, da čim hitreje začnemo z delom, da pri tem pokažemo čim več elastičnosti in iznajdljivosti, da znamo čim bolj porazdeliti strokovni kader, da delo čim bolj organiziramo in tako dosežemo čim boljši uspeh.

PISMO MARŠALA TITA UPRAVI ZDRUŽENIH NARODOV ZA POMOČ IN OBNOVO V NEW YORKU

Beograd, 20. aprila. (Tanjug.) Ob obletnici UNRRA-inega delovanja v Jugoslaviji je poslal predsednik zvezne vlade in minister za narodno obrambo maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito Upravi Združenih narodov za pomoč in obnovo v New Yorku sledeče pismo:

Dne 15. aprila t. l. je poteklo leto dni, odkar deluje Uprava Združenih narodov za pomoč in obnovo (UNRRA) v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

V preteklem letu je poslala UNRRA po svoji jugoslovanski misiji naši deželi 1.380.370 ton materiala, po večini hrane.

Izkoriščam to priliko, da izrazim v imenu vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije njeno hvaležnost in svojo osebo za dano pomoč, ki je bila tako nujna in tako dragocena za našo v vojni opustošeno in razrušeno deželo in za naše izmučene in osirotele narode.

Vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije je uspešno sodelovala z vašo jugoslovansko misijo z namenom, da se kar najbolj izkoristijo prejele pošiljke. Ob tej priliki izražam svoje prepričanje, da bo trajalo to sodelovanje tudi v bodoče in da bo storila Uprava Združenih narodov za pomoč in obnovo vse, da se uresniči program in prejmejo pošiljke materiala za našo državo v celoti.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo
maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito.

Seja vlade FLRJ

Beograd, 20. apr. (Tanjug.) Pod predsedstvom maršala Tita je bila 18. aprila seja vlade FLRJ.

Vlada je na svoji seji izdala: 1. Uredbo o ukinitvi delavskih zbornic, uprave za posredovanje dela ter javnih borz. 2. Uredbo o ustanovitvi državnega gradbenega podjetja »Obnova«. 4. Uredbo o ustanovitvi državnega podjetja za nabavo in prodajo motornih vozil in gasilskega orodja »Jugoavto«. 5. Uredbo o ustanovitvi izredne komisije za avtobusni promet.

Razen omenjenih je bilo izdanih še nekaj manj važnih uredb iz gospodarskega področja.

Na seji vlade so sklepali tudi o drugih tekočih vprašanjih

Iz generalnega sekretariata vlade FLRJ.

Imenovanje predsedstva in članov komiteta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti

Beograd, 20. aprila. (Tanjug.) Vlada je na svoji seji dne 17. aprila 1946. leta imenovala za predsednika Komiteta Edwarda Kardelja, podpredsednika vlade FLRJ in predsednika kontrolne komisije.

Za člane Komiteta so imenovani: minister pravosodja FLRJ Frane Frol, minister financ FLRJ Sretan Zujović, minister za poljedelstvo in gozdarstvo FLRJ Vasa Čubrilović, minister za notranje zadeve FLRJ Aleksander Ranković, minister za zunanje zadeve FLRJ Stanoje Simić, generalni sekretar vlade FLRJ Mitra Bakšić. Za sekretarja Komiteta je imenovan dr. Jovan Djordjević, prodekan pravne fakultete.

Iz General. sekretariata vlade FLRJ.

Maršal Tito sprejel bolgar. poslanika Todorova

Beograd, 20. aprila (Tanjug.) Predsednik ministrskega sveta FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je včeraj ob 12. uri sprejel izrednega poslanika in opolnomočenega ministra Bolgarije v Beogradu Petra Teodorova.

Svet ameriških Hrvat pozdravlja maršala Tita

Beograd, 20. aprila. (Tanjug.) Predsednica Sveta ameriških Hrvatov v New Yorku Mara Fernetić je poslala maršalu Titu tale pozdrav:

»Ameriške Hrvatice v New Yorku, zbrane na prvi konferenci Sveta, pošiljajo narodom Jugoslavije in Vam, tovariš maršal, iskrene pozdrave in najboljše želje za uspešno obnovo in napredek Federativne Ljudske republike Jugoslavije.«

Zgradimo gospodarsko močno Jugoslavijo, ker je to edini predpogoj boljše in srečnejše bodočnosti naših narodov, močno jamstvo naše neodvisnosti in ugleda naše dežele.
Tito.

Obisk češkoslovaškega veleposlanika v Sloveniji

Veleposlanik češkoslovaške republike na predsedstvu vlade v prisrčnem razgovoru s predsednikom in podpredsednikom vlade LRS pred slovesom

Na kolodvoru pred odhodom vlaka

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel g. veleposlanik z našimi novinarji

Obisk vojaškega atašea Poljskega veleposlanštva pri vlad FLRJ v Ljubljani

Poljski vojaški ataše Mihajlo Bron v družbi z našimi novinarji

Češkoslovaški veleposlanik, minister dr. J. Korbela, odpotoval iz Ljubljane

Ljubljana, 20. aprila. V počastitev češkoslovaškega veleposlanika ministra dr. Jozefa Korbela je predsednik vlade LRS Boris Kidrič 18. t. m. priredil večerjo v vladni palači, na kateri so bili navzoči člani vlade, SNOS-a, Izvršnega odbora OF, zastopniki JA in inozemski konzuli. Med večerjo so bile izrečene prisrčne napitnice predsednika vlade Kidriča, veleposlanika dr. Korbela in generalajtnanta Danila Lekića.

Včeraj je imel veleposlanik dr. Korbela razgovor s predsednikom vlade Kidričem, ki je trajal eno uro. Po tem razgovoru je dr. Korbela obiskal sekretarja Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta Franca Lubeja, ker je predsednik Josip Vidmar v odsotnosti, in predsednika Mestnega ljudskega odbora Frana Albrehta.

Popoldne je češkoslovaški veleposlanik sprejel novinarje, popoldne pa je napravil izlet na Gorenjsko. Danes popoldne je veleposlanik dr. Korbela v spremstvu podpredsednika vlade dr. Marjana Breclja in ministra za prosveto dr. Ferda Kozaka obiskal Postojno.

Ob 13. uri je češkoslovaški veleposlanik in njegovo soprogo povabil na kosilo komandant IV. armade generalajtnant Danilo Lekić, katerega so se udeležili general Kirilov s soprogo, minister za industrijo in rudarstvo France Leskošek, komisar IV. armade Boško Šilegovič, generalmajor Levičnik, zastopniki vlade in JA in drugi.

Popoldne si je veleposlanik ogledal razstavo slovenskih umetnikov v Jakopičevem paviljonu. Ob pol 5. uri popoldne se je dr. Korbela poslovil od predsednika Borisa Kidriča. Na kolodvor so ga sprejeli podpredsednik Marjan Breclj in drugi. Po pregledu častne čete IV. armade je vojaška godba zaigrala češkoslovaško in jugoslovansko državno himno. V imenu vlade LRS se je od visokega gosta prisrčno poslovil podpredsednik Marjan Breclj. Češkoslovaški veleposlanik se je ganjen enakopravno zahvalil za lep sprejem in gostoljubnost in za vse izraze osebnih simpatij in globokega prijateljstva, ki ga goji slovenski narod do bratskega naroda Češkoslovaške republike.

„Vaš narod ima pred seboj še veliko bodočnost“

je izjavil dr. Korbela pred odhodom zastopnikom tiska

Veleposlanik Češkoslovaške republike dr. Korbela je dal pred odhodom zastopnikom tiska naslednjo izjavo:

»Ne morem opisati, kako globoko me je ganil ljubezniv in prisrčen sprejem, ki sem ga doživel v slovenski prestolnici in v vseh krajih, ki sem jih obiskal. Ljubezniv, ki mi jo je izkazovalo vaše ljudstvo, gostoljubnost, ki sem je bil deležen pri vaših oblasteh, smatram kot znak ljubezni vašega bratskega naroda do našega češkoslovaškega naroda.

V kratki dobi mojega bivanja v Sloveniji sem imel priliko ugotoviti, da vlada v Sloveniji izreden red na vseh področjih delavnosti in da preveča neverjeten delovni polet ves vaš narod. Vse to je jamstvo, ki daje vaši krasni deželi vse možnosti za velik razvoj in ki priča, da ima vaš narod pred seboj še veliko bodočnost. Izvolite sporočiti slovenskemu ljudstvu moje prisrčne pozdrave in najlepše želje za njegov napredek.«

Odgovor maršala Tita na pismo šefa misije UNRRA-e za Jugoslavijo gospoda Sergejčika

Beograd, 20. apr. (Tanjug). Na pismo, ki ga je gospod Sergejčik poslal v imenu misije UNRRA-e maršalu Titu, je maršal Tito poslal jugoslovanski misiji uprave Združenih narodov za pomoč in obnovo v roke šefa misije gospodu Sergejčiku naslednji odgovor:

»Z zadovoljstvom sem prejel pismo jugoslovanske misije UNRRA-e ob priliki obletnice delovanja UNRRA-e v FLRJ in osebno izražam vam, gospod direktor, in vsem sodelavcem zahvalo za razumevanje in podjetnost, ki ste jo pokazali za potrebe naše v vojni težko prizadete dr-

žave. V delu jugoslovanske misije UNRRA-e vidijo naši narodi jasno znamenje one medsebojne pomoči in sodelovanja med zavezniki državami, v katero so verovali v času hudih borb in dali zanj ogromne žrtve.

Zagotavljam vam, da bodo vlada FLRJ kakor tudi vsi naši državni organi še naprej sodelovali za uspeh Vaše misije v naši državi pri izročanju materiala v naslednjih mesecih leta 1946. — Predsednik vlade FLRJ, minister za narodno obrambo maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito.«

Pismo gospoda Sergejčika maršalu Titu

Ob priliki obletnice delovanja misije UNRRA-e za Jugoslavijo je šef misije gospod Sergejčik poslal predsedniku vlade FLRJ maršalu Titu naslednje pismo:

»Dragi maršal! Dne 15. aprila 1946 uprava organizacije Združenih narodov za pomoč in obnovo, UNRRA, končuje prvo leto svojega delovanja v Jugoslaviji.

V teku leta je UNRRA poslala Jugoslaviji preko jugoslovanske misije 1.380.000 ton materiala, od tega 979.339 ton živil, vključno s pšenico, rž in moko, skupno 614.729 ton, 23.693 ton sladkorja, 26.633 ton mesa, 44.105 ton mleka 9420 ton masti in 19.696 ton mila. Oblike, obutve in tkanin je bilo poslano 58.872 ton vključno 22.684 ton surovega bombaža, 12.732 ton surove volne, 2283 ton tkanin, 6079 ton obutve, 11.334 ton obleke, sanitetnega materiala 8518 ton.

Za poljedelsko obnovo je prejela Jugoslavija 82.711 ton različnega materiala,

in to 2874 traktorjev, 13.106 mežgov in konj, 1343 krav, 29.756 ton umetnega gnojila.

Za industrijsko obnovo je bilo poslanih 14.900 avtomobilov, 34.570 ton bencina, 33.188 ton petroleja, 12.551 ton nafte, 80 lokomotiv, 64.708 ton premoga, 10.801 tona koksa.

Naša misija, ki je sestavljena iz članov in članic 18 različnih držav, je srečna, da dela za Jugoslavijo, in z občudovanjem gleda na energijo in polet, s katerim sta vlada in ljudstvo sprejela ogromne naloge za obnovo države, ki je bila med vojno popolnoma razdejana in opustošena.

Z velikim zadovoljstvom opažamo, da je UNRRA-ina pomoč uporabljena na najboljši način, tako od strani jugoslovanske vlade, kakor tudi jugoslovanskih narodov za obnovo.

Zavedamo se, da je misija imela v teku svojega delovanja v Jugoslaviji uspeh.

Narodi Jugoslavije imajo v Poljskem narodu resnično zvestega zaveznika

Izjava vojnega atašeja poljskega veleposlanštva v Beogradu
na novinarski konferenci v Ljubljani

»Želeč spoznati zemljo in narode, ki so se tako proslavili v borbi proti Hitlerizmu in fašizmu, sem sklenil, da prepotujem celo Jugoslavijo. Kot prvo ljudsko republiko sem izbral Slovenijo.

Prisrčen sprejem od strani g. predsednika vlade Kidriča, komandanta IV. armade generalnega poročnika Lekića, kakor tudi od komandantov divizij in brigad pa do borcev in državljanov je dokaz, da sporazum o prijateljstvu med Poljsko in Jugoslavijo ni naveden formalen akt, ampak resničen izraz vezi, katere globoko vežejo naši državi in naše narode ter tudi dokaz prijateljstva, okrepljenega v skupnih borbah in stremiljenih za svobodo in demokracijo.

Videl sem že mnogo držav in pokrajin, ali kar sem videl v Sloveniji, me prepričuje, da je Slovenija ena najlepših dežel na svetu.

1. Kakšen je delež poljskega naroda v pretekli vojni proti fašizmu?

Poljska je bila prva država, katero so fašisti napadli z oboje roženo silo. Ne glede na junaštvo vojakov je bila v kratkem času premagana zaradi izdajalske politike takratne vlade in glavnih komandantov.

Toda poljski narod se ni hotel pokoriti, ampak je začel s tajnim odporom. Partizanska borba se je posebno razširila takrat, ko je Nemčija napadla ZSSR in ko je poljsko ozemlje postalo zaledje vzhodne fronte. Poljski narod se ni oziral na to, da je poljska emigrantska vlada v Londonu preko tako imenovane »delegature« na Poljskem skušala na vse načine ovirati partizansko borbo in voditi bratoborno borbo s partizani

s pomočjo oboje roženih odredov, ki so bili pod njeno komando.

Na koncu 1943. in v začetku 1944. leta so se posamezni partizanski odredi združili v »Armija Ludowet« (Narodna armada), ki jo je vodil general »Rola«, sedajni maršal Poljske, Mihail Rola-Zimjerski.

Medtem ko se je ta armada, ki jo je podpirala velika večina naroda, borila v notranosti Poljske, se je pa na ozemlju ZSSR borila tudi I. poljska armada, ki je nastala iz I. poljske divizije in katero so sestavljali Poljaki, živeči v Sovjetski zvezi.

Poleg tega so se Poljaki, raztreseni po celem svetu, borili v vrstah zaveznikiških armad, a gotovo število Poljakov je bilo v vrstah NOV in POJ.

Sovjetska komanda, kakor tudi komande drugih zaveznikiških armad so pohvalili borbeni duh in hrabrost Poljakov.

2. Kako se danes gradi in krepi poljska armada?

Sedanja poljska vojska se je rodila iz spojitve I. armade, formirane v ZSSR in »Armije Ludowet«. Poljska vojska je aktivno sodelovala, ramo ob ramo z Rdečo armado pri osvoboditvi Poljske in je skupno z njo prišla v Berlin. Neposredno po osvoboditvi je bil ustanovljen Vojni znanstveni inštitut, ki zbira in urejuje vse dragocene izkušnje, pridobljene tekom te vojne. Ta inštitut izdelava vrsto vojnno-znanstvenih del. Kakor v partizanskih odredih, tako so tudi v sedanji redni armadi izvršili politično-vojni voditelji ogromno nalogo. Vzgajali so borce v duhu patriotizma in ljudske demokracije ter so zlasti v borbah z lastnim primerom navduševali in vodili borce.

Častniški zbor se intenzivno izpopolnjuje v znanju, proučuje vojne izkušnje in se seznanja z modernimi tehniko in orožjem. Kakor za časa borbe, tako tudi sedaj vzgajajo komandanti in njihovi namestniki mlade poljske borce v politično vojni problemih. Sedanja poljska vojska se temeljito razlikuje od prejšnje. Zadosti je, ako omenimo, da je bivši častniški kader predstavljal posebno aristokratsko kasto. Sedaj pa imamo, kot bratska Jugoslovanska armada, skoraj vse oficirje, ki so zrasti iz ljudstva in katere je borba proti fašizmu prekalila.

Poljska vojska na čelu s svojimi komandanti, stoji krepko na straži svoje demokratične domovine.

3. Ko je bil maršal Tito na Poljskem, sta vaš narod kakor tudi vaša armada prisrčno sprejeli maršala z velikim navdušenjem. Ali nam lahko nekaj poveste o čustvih generalov, častnikov in borcev poljske armade napram maršalu Titu?

Ime maršala Tita, ki je simboliziralo odpor jugoslovanskih partizanov, je navduševalo tudi poljske partizane tekom borbe proti okupatorju. Poljski častniki, borci in ves narod so bili srečni, da je maršal Tito obiskal Poljsko in so ga sprejeli kot svojega rodnega brata. Navdušenje je priklopelo do vrhunca ob priliki veličastne manifestacije 17. marca v Varšavi, prirejene v čast maršala. Celokupen poljski narod in njegova vojska gojita iskreno in resnično tovariško ljubezen napram jugoslovanskim narodom in slavni Jugoslovanski armadi. To se je pokazalo v največji meri ob priliki maršala Tita na Poljskem.

Lahko vam trdim, da je ta tovariški duh zares krepak in neomahljiv in da imajo jugoslovanski narodi ter Jugoslovanska armada v poljskem narodu in v poljski vojski resničnega, zvestega in dostojnega zaveznika.

Za to se imamo zahvaliti predvsem pomoči in sodelovanju jugoslovanske vlade, posebno pa uradu za izredna naročila pri ministru za zunanjo trgovino, ki je deloval v tej dobi kot organ za zvezo med jugoslovansko vlado in našo misijo. Želel bi, da bi uprava mogla popolnoma zadostiti potrebam Jugoslavije in napraviti bomo vse, kar je v naših močeh, za izpolnitev načrta materialne pomoči Jugoslaviji v prihodnjih mesecih leta 1946. Iskreno — Vaš M. Sergejčik.»

Mandat za sestavo nove vlade Ljudske republike črne gore je dobil Blaža Jovanovič

Beograd, 20. aprila. (Tanjug). Na seji Prezidija Ljudske skupščine Ljudske republike Črne gore je podala vlada Ljudske republike Črne gore pod predsedstvom Miloša Ratovića ostavko. Prezidij Ljudske skupščine se je zahvalil za njeno požrtvovalno delo in sprejel ostavko vlade.

Mandat za sestavo nove vlade je dobil Blaža Jovanovič.

Ministri zvezne vlade Krstulović, Frol in Vrkljan v Zagrebu

Zagreb, 20. aprila. (Tanjug). Včeraj ob 10. uri popoldne so prispeli iz Beograda v Zagreb ministri za delo zvezne vlade Vicko Krstulović, minister za pravosodje zvezne vlade Frane Frol in minister za pomorstvo zvezne vlade Ante Vrkljan.

pozitivnosti, ampak globoko in škodljivo negativnost svojega dela, ki nam pri današnjih naporih in nalogah lahko ogromno škoduje.

Lahko so, in je to tudi popolnoma razumljivo, naše ljudske množice zadovoljne z ustrojem, delom in uspehi naše ljudske oblasti, posebno če vse to primerjamo z nekaterimi drugimi državami. Vendar nas ta ugotovitev ne sme pasivizirati. Ne sme nas pasivizirati pri prihodnjih o delu naših ljudskih odborov, pri ugotavljanju in odstranjanju različnih birokratskih napak, tem manj pa pri tako važnih gospodarskih vprašanjih kot so proračuni, plačevanje davkov in drugih obveznosti do ljudske oblasti. Vse to so vprašanja, ki so za vsakega državljanca velike važnosti.

Mnogo ljudi misli, da se zbori volivcev sklicujejo samo zaradi tega, da odborniki dajejo pred volivci obračun o svojem delu, da jim tam volivci kritizirajo in tudi odpokličejo, če ne izpolnjujejo svojih nalog. Da, zbor volivcev ima ta namen, a poleg tega še drugo važno nalogo, da v okviru najbolj perečih nalog sprejeme vrsto novih sklepov in obveznosti, ki so obvezne i za odbore i za volivce, ter da za njihovo izvedbo mobilizira najširše delovne množice.

Da bodo zbori volivcev v polni meri lahko izvršili to drugo nalogo, je potrebno temeljito politično delo v predpripravi, da se sleherni volivec zaveda važnosti in vloge te osnovne ljudske skupščine.

Zato je potrebno, da imajo naši ljudski odbori pred vsakim zborom volivcev pripravljen temeljit načrt, ki ga hočejo z njimi doseči. O načrtu morajo biti volivci obveščeni že pred sklicanjem zborov

volivcev, da lahko razmislijo in pridejo na zbere z že prečiščenimi pojmi in konkretnimi predlogi. Če hočemo, da bodo zbori volivcev resnična ljudska skupščina, potem moramo z našim političnim delom storiti vse, da se bodo volivci tega v polni meri tudi zavedali in prihajali na zbor v masah, s trdnim zavetjem, da se tukaj razpravljajo stvari, ki so važne in odločilne za vsakega in za vse.

Cilj, ki ga hoče Mestni ljudski odbor doseči z zbori volivcev, je čimbolj realizirati in dvigniti državni in mestni proračun s prostovoljnimi delom, ustanavljanjem patronatov nad zavetstvi in drugimi socialistnimi ustanovami; odpraviti ozkost lokalipatriotičnega gledanja itd.

Čeprav je bilo do sedaj sprejetih že mnogo konkretnih in pozitivnih sklepov o teh vprašanjih, o katerih bomo govorili drugič, pa moramo na drugi strani le ugotoviti, da so bili naši zbori volivcev v veliko primerih slabo pripravljani, kar bo treba v prihodnosti temeljito popraviti. Ljudje so prihajali na zbere ali nepripravljani ali pa z drobnarijami, ki se jih da rešiti na uličnih sestankih. Mnogo ljudi ni vedelo ničesar ali prav malo o našem državnem proračunu, dasiravno so listi o njem veliko pisali.

Napaka je bila v tem, da se je v predpripravi premalo diskutiralo po ulicah in ustanovah o naših načrtih, o državnem in mestnem proračunu, o dolžnostih in nalogah v tej zvezi. Če bi se to izvedlo, bi bili zbori volivcev živnejši in sklepi konkretnješi.

Te izkušnje naj bodo dragoceno napotilo aktivistom za bodoče zbere volivcev! Kres Leopold-Još.

V Sloveniji smo zbrali v enem tednu 200.000 kg odpadkov za tekstilno industrijo

Akcija za zbiranje tekstilnih odpadkov je v Sloveniji kakor tudi drugod po državi zajela najširši obseg. Ni pa še posvem zaključena. Objavljamo dosežene rezultate, kakor so jih dosegli posamezni okraji in okrožja do danes. Največ je doslej zbralo mariborsko okrožje, ki je zbralo že 59.885 kg tekstilnih odpadkov. Posamezni okraji iz tega okrožja so dosegli naslednje količine: največ je zbral okraj Prevalje — 16.000 kg, za njim Slovenska Bistrica 3809 kg, Maribor okolica 8518 kg, Ptuj 6370 kg, Dolnja Lendava 3579 kg, Gornja Radgona 2208 kg, Maribor-mesto 2120 kg, Murska Sobota 1479 kg, Ljutomer 1200 kg. Celjsko okrožje je zbralo 14.237 kg. Od tega je zbral okraj Mozirje 4090 kg, Trbovlje 4060 kg, Celje-mesto 2980 kg, Celje-okolica 2800 kg, okraj Šmarje pa 880 kg. V okrajnem mestu Ljubljana pa so zbrali 28.364 kg odpadkov. Od tega so zbrale posamezne četrti: največ je zbral Vič in sicer 5048 kg, za njim Tabor 4720 kg, Moste 3809 kg, Šiška 3207 kg, Ježica 2630 kg, Center 2800 kg, Polje 2086 kg, Bežigrad 2300 kg, Rakovnik 1082 kg, St. Vid pa 700 kg. V nekaterih četrtih zbiranje še ni zaključeno in se bodo rezultati še zboljšali.

Ljubljansko okrožje je zbralo 40.756 kilogramov, od tega je zbral največ okraj Rakek, vsega skupaj 7223 kg, takoj za njim je okraj Škofja Loka s 6343 kilogrami, Kamnik 6313 kg, Grosuplje 6000 kg, Ljubljana-okolica 5225 kg, Jesenice 5200 kg, Kranj 4405 kg. Tudi v tem okrožju zbiranje še ni povsod zaključeno in bodo rezultati še izboljšani.

Okrožje Novo mesto je zbralo 26.680 kilogramov odpadkov. Podrobnih podatkov po posameznih okrajih pa še nismo dobili.

Gornje številke pričajo, da je akcija uspela. Količine odpadkov, ki bodo služile kot surovine naši tekstilni industriji, bodo vsekar velik doprinos gospodarstvu. Vendar pa bi bil ta doprinos lahko še večji, če bi se zbiralna akcija izvajala povsod tako intenzivno kot se je v nekaterih krajih. Zanimivo je, da so tu okraji, ki so največ doprinesli za osvoboditev že pod okupacijo in zato tudi največ trpeti, tudi sedaj najbolj razumeli velik pomen te akcije in najbolj podprli to zbiranje odpadkov. V veliki meri je bilo tudi tu odvisno od tega, o koliko so se za akcijo zainteresirale in mobilizirale naše množične organizacije. Tako je na primer okraj Mozirje, ki je zelo trpel od pustošenja Nemcev, Vlasovcev in belogardistov in ki po stalezu prebivalstva spada na predzadnje mesto med ostalimi okraji celjskega okrožja, zbral več odpadkov kot ostali okraji, ki so večji oziroma bolj obljudeni in ki so prej tudi manj trpeti. Če primerjamo okraj Mozirje z okrajem Trbovlje ali Celje-okolica, bi morala ta dva okraja zbrati vsak še po dvakrat toliko kot Mozirje, tako pa ga nista niti dosegla. V tem okraju so ose množične organizacije aktivno sodelovale pri tej akciji. Poglejmo samo nekaj rezultatov, ki so jih dosegli pionirji: v Soštanju so zbrali 460 kg, v Pesjem pri Velenju 400 kg, v Rečici ob Savinji 350 kg, v Nazarju 250 kg, na Paki 200 kg, v Velenju 200 kg, v Gorenjah 150 kg in v Šmartnem 150 kg odpadkov. Organizacijo zbiranja je vodil tov. Milan Novak, obrtni referent na Okrajnem odboru. Tudi v pogledu poročanja je ta okraj na prvem mestu. Kakor za izvedbo akcije, tako se je tudi v pogledu poročil ta okraj najbolj držal napodil. Že sprti je pošiljal poročila, tako o poteku akcije, kakor tudi o dokončnih rezultatih. — Tako je uspeh vsake akcije odvisen o največji meri od aktivnosti naših množičnih organizacij. Vsaka akcija mora biti vedno tudi povezana s političnim delom.

O nadaljnjih rezultatih bomo še poročali.

Predstavniki angleških zadugarjev odpotovali iz Jugoslavije

Beograd, 20. aprila. (Tanjug). Po daljšem bivanju v naši državi so predstavniki britanskega združenstva lord Rasom, predsednik Mednarodne zadrudne zveze in sekretar Glavne zadrudne zveze Velike Britanije, Harry Gill, ravnatelj Glavne nabavljalne zadrude Anglije, George Perkins, predsednik Glavne zadrudne zveze Velike Britanije, in John Peterson, ravnatelj Glavne nabavljalne zadrude Škotske, danes ob 11 popoldne zapustili Jugoslavijo.

Na zemskem letališču so se od angleških zadugarjev poslovili predsednik Glavne zadrudne zveze FLRJ Milivoje Pavković, upravnik Glavne zveze srbskih kmetičkih zadrug Novica Petrovič, predsednik Zveze delavsko-narodnih zadrug dr. Mihajlo Vučković in drugi.

Zbor volivcev mora biti resnična ljudska skupščina

Ob zaključku zborov volivcev v Ljubljani

V Ljubljani prav sedaj zaključujemo zbere volivcev. Potrebno je, da si ogledamo te zbere, da jih temeljito proučimo in ugotovimo zaključke, ki nam morajo služiti pri nadaljnjem delu in pri organiziranju ponovnih zborov volivcev.

Če hočemo doseči vsaj minimalni uspeh, potem moramo analizirati vse dobre kot tudi slabe strani zadnjih zborov volivcev. Naši listi so že dovolj pisali o vlogi in pomenu ljudskih zborov. Čeprav ne moremo trditi, da e temi zbori nismo dosegli več ali manj zaželenega uspeha, moramo vendar ugotoviti, da se je v nekaterih primerih pokazala vrsta napak, ki jih moramo na vsak način odpraviti. Pokazalo se je, da je še precej ljudi, ki se ne zavedajo v polni meri, kaj pomeni zbor volivcev v naši ljudski oblasti, kakšne pravice in dolžnosti ima. To kaže ponekod slaba udeležba, drugje zopet, čeprav je bila udeležba dobra, ni bilo dovoljne razgibanosti in aktivnosti pri razpravljanju, sprejemanju sklepov in obveznosti.

Vprašanje našega državnega in mestnega ljudskega proračuna je važna stvar, ki zadeva prav vsakega državljanca. Zato mora biti zanimanje in sodelovanje pri proračunu, pri ustvarjanju načrtov za porazdelitev nalog in žrtv v okviru naših proračunov večje in močnejše, kot je bilo do sedaj v nekaterih primerih.

Dalje moramo ugotoviti, da so bili zbori volivcev v nekaterih mestnih terenih v jeseni živnejši od sedanjih. Kje je iskati vzroka? Ko smo na nekem takem nerazgibanem zboru volivcev vprašali tovariša četrtnega funkcionarja o vzrokih, nam je tako odgovoril: »Ljudje so zadovoljni, imajo zaupanje v našo oblast, vidijo, da se kontingenti hrane in drugih življenjskih potrebščin iz dneva v dan dvigajo, cene življenjskih potrebščin nam padajo in zato jih več tako ne skrbi kakor jeseni.«

Recimo, da je v tem delček resnice. A treba je že takoj poudariti, da je to velika napaka in nedostatek političnega dela naših aktivistov. Res je, da so se ljudje v jeseni aktivneje udeleževali v diskusijah, ker so imeli pred seboj težke zimske mesece, skrbi, kako bo s prehrano, kurivom, oblačili itd. Zda pa je vse to v marsičem odpadlo. Taka samozadovoljnost pa nam je lahko v današnjih časih zelo škodljiva, posebno še, če stvarno gledamo naloge, ki stojijo pred nami, saj smo šele 11 mesecev po osvoboditvi, saj so še vidne težke rane fašističnega nasilja, ko se pred nas postavljajo tako težke in odgovorne naloge v gospodarskem in obnovitvenem življenju.

Aktivist ne more in ne sme v pasivnosti volivcev pri diskusiji o gospodarskih in drugih vprašanjih nikoli videti

Ta pomlad je pomlad graditve in obnove

V Beli Krajini obnavljajo hiše

Ob osvoboditvi je bilo v Beli Krajini uničenih nad 2000 poslopij. Nekatere družine so se že dve ali tri leta stiskale pri sosedih, v zidanicah ali pa po zasilonih prekritih požganih domovih in hlevih. Tedaj ni bilo nikjer na razpolago ne gradbenega materiala ne strokovnih moči. Približno tako smo našli Belo Krajino, ko smo prišli meseca avgusta 1945 organizirati Tehnično bazo in načrtno obnovo.

Prvo delo Tehnične baze je bilo, da ugotovi škodo, da prouči terenske in transportne prilike, poizveduje o obratih za izdelovanje gradbenega materiala. Zvedeli smo, da je bila prizadeta skoraj vsaka vas; nekatere vasi pa so bile popolnoma požgane ali porušene, kakor Zapudje, Hrast, Vrčice, Klec, Planina in druge. Veliko je bilo pomanjkanje gradbenega materiala, transportnih sredstev in delovnih moči, zlasti strokovnih.

Po navedenih ugotovitvah smo spoznali, da je prva naša naloga aktivizacija celokupnega prebivalstva. Ta aktivizacija se je končala z dobrim uspehom. t. j. ljudstvo se je povežalo v 10 obnovitvenih zadrug. Te zadruge so po svojem obsegu in članstvu večje ali manjše. Vsaka izmed njih stremi za tem, da bi čim prej in na čim cenejši način priložili njeni člani in družine zopet svojo streho. Najbolj agilne zadruge so Adlešiči, Črnomelj, Vinica in Metlika, toda tudi ostale zadruge ne za-

ostajajo mnogo za omenjenimi, kajti one se zelo trudijo, da dosežejo svoj cilj. Obnovitvena dela se vršijo po zadugah v lastni režiji, pod vodstvom zadrugnikov.

Istovrstno z aktivizacijo prebivalstva in z ustanavljanjem Obnovitvenih zadrug smo začeli z organizacijo obratov pri Tehnični bazi in Obnovitvenih zadrugah. Namen teh je oskrbeti Obnovitvene zadruge z gradbenim materialom.

Popravili smo napol razdejano apnenico v Črnomlju, jo spravili v obrat in sežgali v njej že 510 ton apna. To apno so večinoma razpeljali pogorelci na stavbišča svojih domov. Na ostalih apnenicah je bilo sežganega 150 ton apna.

Tehnična baza je vzela v svoje roke tudi opekarno v Kanižarici, ki jo je okupator skoraj popolnoma uničil. Demolirano opekarno smo pričeli obnavljati. Splanirali smo sušilne prostore in zgradili sušilne lope. Po zasiloni vzpostavili obrata smo začeli ročno izdelovati opeko. V dobrih dveh mesecih je bilo izdelanih približno 70.000 komadov surove zidne opeke. Prvotno se je izdelovala opeka na dveh mizah, nato pa postopoma na štirih. Poleg izdelovanja opeke smo gradili tudi poljsko peč za približno 40.000 komadov zidne opeke. Peč je bila sezidana letos meseca februarja v rekordnem času 22 dneh. Pri obnovi in vzpostavitvi obrata se je s svojim udarništvom posebno odlikoval

tov. Jure Jankovič, ki je kot predelalavec izučil delavec ter jim s svojo požrtvovalnostjo dajal zgled, kako je treba tudi ob najtežjih pogojih danes prijeti za delo, saj smo svobodni in delamo zase. Tov. Jure Jankovič kot udarnik je tudi sam organiziral prostovoljno delo v nedeljo dne 24. februarja na opekarni. Okrog sebe je zbral mladino iz sosednih vasi, in sicer Pribincev, Tribuč in Bednja. Pri tej organizaciji so mu pomagali Črnic Angela, Hotujec Fanika, Jankovič Marija in Črnic Jože iz Pribincev. Prostovoljcev je bilo 45 in so zložili v peč 10.000 zidakov v 270 urah. Pri delu jih je oviralo slabo vreme, tako da so morali delo večkrat prekiniti.

V režiji Tehnične baze je delovala tudi opekarna v Pribincih, ki je last tov. Jankoviča Jureta. To opekarno je odstopil brezplačno Tehnični bazi. V tej opekarni se je izdelalo 11.000 komadov zidakov.

Tehnična baza je organizirala tudi lastno delavnico cementnih strešnikov. Izdelovanje se je vršilo izmenoma na enem ali treh strojih. Do danes je bilo izdelanih 40.000 strešnikov in 800 žlebakov. Pesek za izdelovanje strešnikov in žlebakov se je prvotno uporabljal iz lastnega peskoloma v Dragovanji vasi. Sedaj uporabljamo pesek, ki ga melje mlin. Zelo velike težkoče so bile z nabavo cementa, saj smo ga morali voziti s tovornimi avtomobili prav iz Trbovelj.

Poleg omenjenih obratov smo organizirali mizarstvo, kovaško in kolarsko delavnico, ki skrbi za stavbno opremo in orodje. Ker je bilo veliko pomanjkanje lesa, je bila nujna potreba po organizaciji sečneje lesa v državnih gozdovih, kakor tudi v zasebnih. Posekali so 1750 kub. metrov in zvozili na žage ali stesali 1300 kub. metrov lesa. Od tega smo uporabili v obnovitvene namene 950 kub. metrov. Sprva smo sekali s tujimi delavci-gozdnimi sekači, sedaj pa sekajo domači delavci na podlagi prostovoljnih akcij.

V jesenskem in zimskem času je bilo organiziranih več dni prostovoljnega dela. S tem je ljudstvo mnogo doprineslo k obnovi. Predvsem se je to delo vršilo pri odstranjevanju ruševin, posekali lesa in popravili cest. Sodelovalo je tudi vojaštvo. Prostovoljci so odstranili oziroma prekopali okrog 1500 m³ ruševin in pridobili večje količine koristnega gradbenega materiala. Vrednost tega dela in tako dobljenega materiala znaša približno 260.000 din, kar predstavlja lepo vsoto, ki gre v korist vsemu prebivalstvu Bele Krajine.

Ob vsem tem se trudimo posebno združiti, da bi Bela Krajina v bodočnosti temeljila na modernih načelih kmetijskega stavarstva in da bi se temu doslej revnemu, socialno in higiensko zapuščenemu delu naše Slovenije, omogočili napredek in razvoj. Predvideva se ureditev prometnih žil in sanacija krajev. Prebivalstvo si želi regulacij, predvsem pridejo v poštev zelo porušene vasi. Ako bo potrebna zamenjava zemljišča, so tudi na to pripravljeni.

Obnovo v Beli Krajini je država podprla s primernimi posojili, materialom in strokovnimi močmi. Čeprav prebivalstvo dela in žrtvuje samo kar največ more, je navezano še na nadaljnja posojila, ki bodo pomagala obnoviti porušena naselja.

A. V.

Predsednik vlade LRS Boris Kidrič je izročil prometu novi most pri Medvodah

Naj služi prometu v svobodni domovini

Včeraj popoldne je predsednik LRS Boris Kidrič svečano izročil prometu most čez Soro pri Medvodah.

Maja lani, ko so Nemci bežali z naše Gorenjske, so se zadnji hip pognali v zrak železni most čez Soro, ki veže cesto Ljubljana-Kranj. Se zdaj leže na bregovih Sore njegovi ostanki. Po osvoboditvi smo se povsod lotili obnavljanja. Nobeno delo nam ni bilo pretežko. Plod skupnih naporov požrtvovalnega delavstva, gradbenikov in inženirjev je na novo zgrajeni most čez Soro.

Se pred dvanajsto uro je bila na cesti pred mostom zbrana množica ljudi. Prišli so tudi delavci iz Kranja, ki so pomagali graditi in planirati most. Gradnjo mostu je vodilo in uspešno zaključilo državno gradbeno podjetje Gradis. Visoko nad vsemi je razpet med mlaje transparent, na katerem je napisano: »Naj služi prometu v svobodni domovini.«

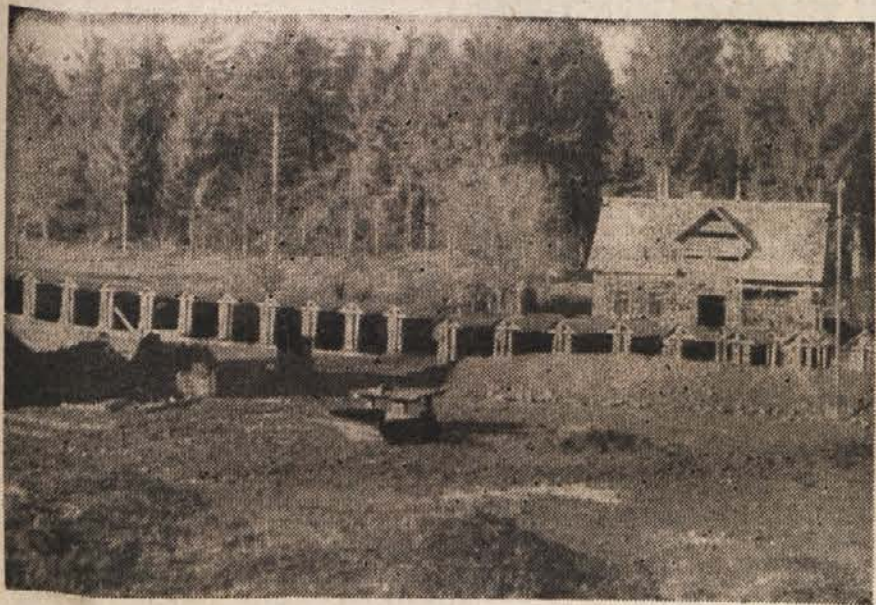
Točno ob dvanajstih in trideset minut

se je pripeljal tovariš Kidrič. Otvoritvi mostu so prisostvovali tudi minister za industrijo in rudarstvo tovariš Franc Leskošek, minister za gradnje tovariš Miha Kambič in minister za delo tovariš Tomo Brejč.

Tovariš minister Kambič je spregovoril zbranim delavcem, gradbenikom in inženirjem nekaj besed. Čestlita jim je k uspehu in se jim zahvalil za požrtvovalno delo.

Zatem je tovariš Boris Kidrič prerezal trak, ki je bil napet od ene strani mostu do druge in most čez Soro je bil izročen prometu. Boljši je od prejšnjega, ker je širši in ima vozač lepši pregled ceste ter je s tem nevarnost nesreč občutno zmanjšana.

Novo zgrajeni most bo pot iz Ljubljane na Gorenjsko precej olajšal. Odrezan je velik in nevaren ovinek, ki so ga morali vozači delati doslej, ko se je promet vršil po zasilonem, lesenem mostu

Pogled na sušilne lope opekarne

V sarajevskem okrožju bodo to pomlad posejali 93.140 ha zemlje

Okrožni ljudski odbor v Sarajevu si je postavil kot glavno nalogo, da izvede spomladansko setev racionalno in v čim večjem obsegu. Za normo je odbor postavil, da bodo posejali 93.140 ha. Okrožni ljudski odbor je izdelal setveni načrt za vsak okraj. V vsakem okraju so upoštevali potrebe prebivalstva in pogoje za uspešno gojitev posameznih kultur. Po izdelanem načrtu bodo okraj posejali naslednje površine z žitom: sarajevski 15.998 ha, sredanjaki 9695,50 ha, sokolaški 9495 ha, rogatiški 7414 ha, višegradski 7789 ha, gozdanski 4935 ha, voščanski 10.342 ha, kalinovski 5237 ha, visoški 14.275 ha, fojniški 8090 ha, vareški 3046 ha in zeniški 889 ha.

Od skupne površine 93.140 ha je predvideno za žitarice 78.421 ha, za krompir 9683 ha, za industrijske rastline, zelenjavo in rastline za krmiljenje živine 5045 ha. Ministrstvo za poljedelstvo LR Bosne in Hercegovine pomaga okrožnemu izvršnemu odboru, da se bo lahko ustvaril setveni načrt ter je dodelil 704.500 kg ovsa, 703.000 kg ječmena, 145.000 kg koruze, 140.000 kg rži in 69.000 kg krompirja. V zameno za ozimino semenja je okrožni ljudski odbor dobavil še 16.000 kg semenkega krompirja in 10.000 kg ječmena.

Antifašističnim organizacijam so postavili za nalogo, da razložijo potom strokovnih predavanj, kako bi se vršila setev po sodobnih metodah, ki omogočajo racionalno izkoriščanje semen. Količine semen, ki jih je dobavilo ministrstvo za poljedelstvo skupaj s količinami, s katerimi razpolaga ljudstvo, bodo zadostovale, da bodo posejali tiste površine, ki so predvidene v setvenem načrtu. Za spomladansko setev razpolaga sarajevsko okrožje s 5470 pari konj, 7255 voli in 15 traktorji. Poleg tega bodo dale na razpolago vojaške enote tudi svojo vprežno živino.

★

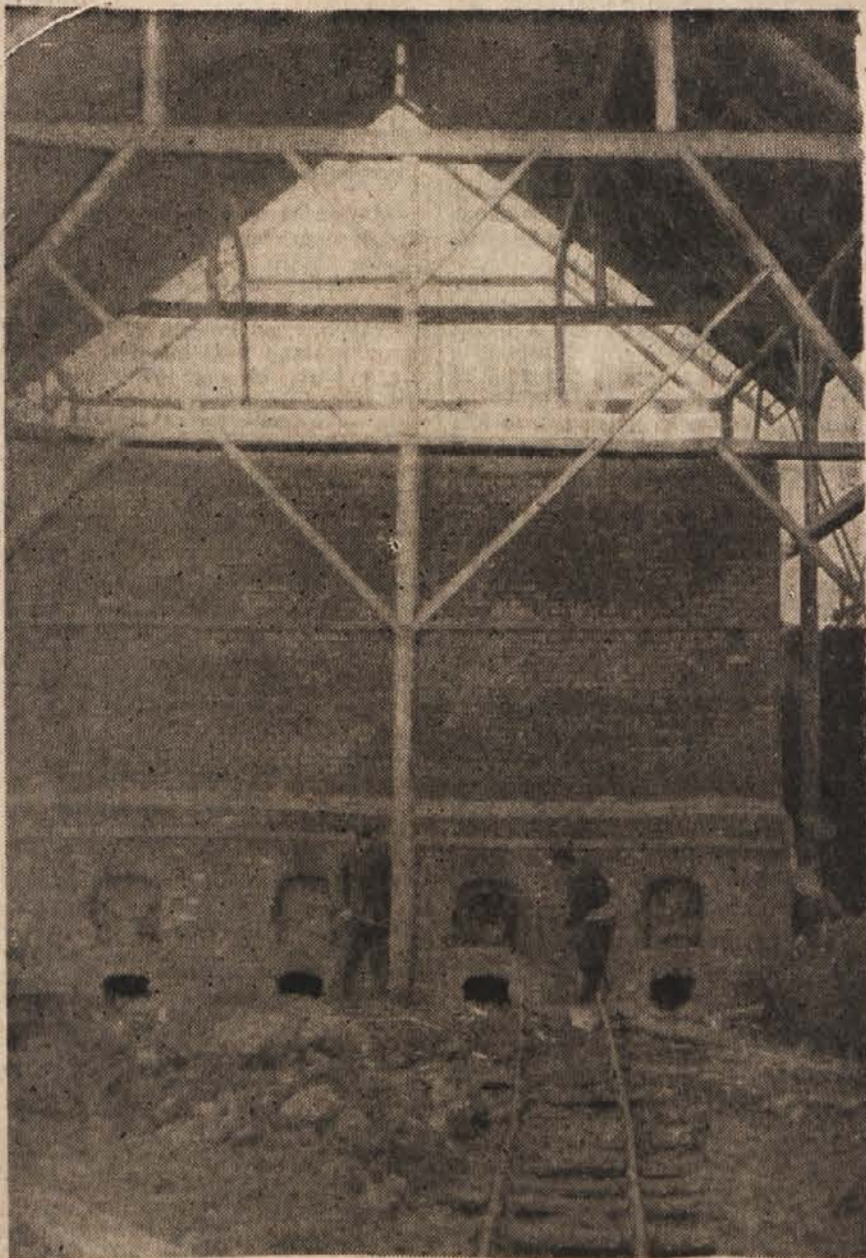
Pogozdovanje goličav v bitoljskem okrožju

V začetku aprila se je pričela v bitoljskem okrožju akcija za pogozdovanje goličav. Mnogo prebivalcev, vaščanov in vojakov je sodelovalo pri splošni akciji.

S prostovoljnimi delom so dosegli sledeče uspehe: v bitoljskem okrožju so zasadili 95.000 sadik in v bitoljski okolici 319.000 sadik. Od tega števila so vojaki iz mestnega garnizona zasadili 230.000 sadik, množične organizacije 23.000, bitoljski monopolski delavci 950, in učenci Trgovske akademije 2000 sadik. Zasadili so robinje, javor, bor in jesen.

Drevesnica v Tetovu bo razdelila prebivalstvu 25.000 sadik

V Tetovu, kjer so prilike za sadjarstvo zelo ugodne, so ustanovili štiri glavne drevesnice, ki so leta 1935. bile opuščene. Te drevesnice bodo preskrbovale skoraj vso Makedonijo s sadikami sadnega drevja. Poleg drevesnice v Tetovu bodo zasadili tudi sadovnjak, ki bo meril 8 ha. Tu se bodo v posebnih tečajih učili kmetovalci ravnanja s sadnim drevjem.

Poljska peč opekarne v Kanižarici

Vojska, delavci in obnovitvena zadruga pomagajo kmetom pri obnovi vasi Mošnjje

Nemški okupatorji so kmete iz vasi Mošnjje na Gorenjskem najprej izselili in odpeljali v nemška koncentracijska taborišča, spomladi 1944. leta pa vas še zažgali. Po osvoboditvi so se vaščani vračali na gola pogorišča.

Ko so kmetje pričeli obnavljati svoje uničene domove, so pri delu našli na leteli na velike težave. Spoznali so, da bodo mogli le z združenimi močmi in medsebojno pomočjo obnoviti svoje opustošeno vas. Zato so si osnovali obnovitveno zadrugo, ki je dohila nekaj posojila, s katerim so izvršili naj-nujnejša dela. Ker je zadrugnikom primanjkovalo denarja, so ostale kraje naprosili za pomoč pri obnovitvenem delu. Z navdušenjem so se jim odzvali delavci iz sosednih krajev, najzvestejši tovariši v borbi in sedaj v obnovi, ter jim pomagali pri popraviljanju njihovih domov.

Sedaj na pomlad je obnovitveno delo v Mošnjah še bolj oživelo. Napravljene so že trase za nove hiše, skopani temelji in kmetje neoprestano dovažajo gradbeni material. Obnovitvena zadruga v lastni režiji izdeluje opeko. Pri tem delu je vaščanom doslej pomagala vojska, mladinski bataljon, dijaki državne gimnazije iz Radovljice, v nedeljo 14. aprila pa jim je prihitela na pomoč mladina kovinarske šole KID iz Jesenic.

Mladina industrijske kovinarske šole, ki je za prvomajsko tekmovanje sklenila, da s prostovoljnimi nedeljskim delom pomaga kmetom pri popraviljanju poljskega orodja in obnovi njihovih domov, se je prejšnjo nedeljo jutraj zbrala v tovarniških prostorih KID. Ko je pripravila potrebno orodje, se je 92 mladincev in mladink ob zvokih godbe odpeljalo proti Mošnjam. Vso pot so vajenci prepevali narodne in partizanske pesmi, da je po vsej dolini odmevalo: »Bratje, podajmo si roke!«

Ko so se mladinci z avtomobilj pripeljali v porušene Mošnjje, so jih kmetje z navdušenjem sprejeli. Najprej so z godbo naredili mimohod skozi vas in se porazgovorili s kmeti. Nato so začeli razmeščati svoje orodje okrog kozolca ob cesti. Po kratkem času je bila pod kozolcem pripravljena ključavničarska delovna miza, na vozu ob kozolcu kleparska delavnica, ne daleč stran sta začela delati kovača, ki sta si postavila tudi poljsko ognjišče, in avtogenski varilci z acilenskimi aparati in bombami kisika. Nekateri električarji so kar na travi popravljali in čistili električne motorje, drugi pa so hodili po hišah pregledavat in popravljat električno napeljavo. Mizarji so delali v osnovni šoli, zidarji pa so na drugem koncu vasi gradili temelj lope za vozove.

Vsi mladinci so delali z veliko

vestnostjo in navdušenjem. Ker je bila akcija dobro organizirana, je bil tudi zelo velik njen uspeh. Kovači so popravili in na novo skovali 78 kram-pov, 55 sekir in precej drugega orodja, ključavničarji pa plug, sejalni stroj, kosilni stroj, stroj za izkopavanje krompirja, stroj za mletje sadja, stiskalnice za mošt in izvršili še več manjših ključavničarskih del. Varilec so zvarili 25 raznih verig, 9 vil, 15 lopat, 8 železnih klopov, 2 kosi in razno drugo orodje. Kleparji so zakrpali 65 loncev in 16 posod za vodo. Mizarji so opazili drvarnico pri šoli in popravili 1 voz. Električarji so popravili in očistili 3 električne motorje, popravili električno napeljavo po vsej vasi, inštalirali 1 sobo in naredili več drugih manjših popravil. Zidarji so izkopali temelj za lopo in ga tudi zabetonirali. Vajenci so dali najpotrebnejšim vaščanom tudi tečaje za vrata, babice za klepanje kos, zapale za hleve, konjske podkve in 10 kg žičnikov. Ljudski šoli pa so poklonili v pločevino točleno reliefno podobo njihove vasi, ki jo je ta dan izdelal vajenec tov. Dolinšek.

Popoldne ob 17. uri so mladinci končali deveturno prostovoljno delo. Z vaščani so se zbrali ob grobu talcev, ki so padli v Mošnjah. Njihov spomin so počastili s kratkim nagovorom in enominutnim molkom. Na koncu pa je mladinska godba zaigrala partizansko žalostinsko: »Zrtvam!«

Pri obnovitvenem delu v Mošnjah so povezane vse množične organizacije. Zlasti je požrtvovalna mladina, ki pripravlja gradbeni les, koplje temelje za hiše in gospodarska poslopja ter odstranjuje ruševine. Vaščani pa pri obnovi svojih domačij ne pozabljajo na druga dela. Tako n. pr. razširjajo kolovoz, ki vodi iz vasi, in hočejo napraviti dobro cesto, po kateri bodo lahko vozili avtomobili.

Kmetje iz Mošnjje, ki so toliko pretrpeli med osvobodilno borbo in vse žrtvovali za našo svobodo, so dobri in zavedni državljani naše ljudske republike. Posebno so se izkazali pri oddaji kmečkih pridelkov. Čeprav je vas revna in opustošena, so kmetje oddali 2.100 kg krompirja več, kot je bilo predpisano, sena in slame pa predpisano količino.

Pomoč liških žena pri obnovi

Koliko truda so vložile borbene žene Like za obnovo, najbolje kažejo uspehi, doseženi v dosedanjem tekmovanju. Od 11. februarja do 15. marca t. l. so žene Like delale nad 15.000 dni pri pogozdovanju, popraviljanju mostov ter gradnji proge in mostov. Dne 8. marca je pomagalo popravljati poti okrog 700 žen. Pri vseh delih in v raznih akcijah sodelujejo Hrvatice in Srbkinje enako.

Za tesnejše sodelovanje

gozdnih strokovnjakov, gozdnih delavcev in ljudskih odborov

V četrtek je bila v Ljubljani konferenca gozdnih strokovnjakov, okrajnih in okrajnih gozdnih poverjenikov ter upraviteljev državnih gozdnih uprav.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo tovariš Janez Hribar je pokazal na naloge v gozdarstvu glede na razdelitev danih posojil iz sklada za obnovo. Gozdne uprave bodo dale obnovenim zadrugam še okrog 40.000 kubičnih metrov lesa od predvidenih 50.000 kubičnih metrov. Upravitelji so odgovorni za to, da bodo zadrugam nakazali les v takih gozdnih predelih, kjer ne bo sečnja v škodo gozdom in kjer bo mogoče les najlažje sekati in z najmanjšimi težavami odpeljati. Lani so se dogajale ponekod napake zaradi šibke povezanosti gozdnih uprav s krajevnimi in okrajnimi ljudskimi odbori. Bili so primeri, ko so dobili les taki, ki so imeli sami svoj gozd ali pa taki, ki ga niso bili potrebni niti vredni. Gozdni upravitelji so vršili svoje delo preveč uradniško, živeli so odtrgani od svojega okolja in se premalo povezovali z ljudskimi odbori. Mnogo teh primerov ne bi bilo, če bi te zadeve reševali skupno z ljudskimi odbori takoj na kraju samem in sami pazili, da bi prišel les v roke najpotrebnejših. Gozdni upravitelji ne smejo biti samo strokovnjaki pri svojem delu, temveč morajo vedno misliti, da so člani skupnosti, za korist katere morajo uporabljati svoje strokovno znanje.

Poročila o letošnji gospodarski proizvodnji so pokazala ponekod že velike uspehe, ponekod pa tudi pomanjkljivosti in napake. V začetku aprila je bilo v državnem sektorju gozdarstva glede na letošnji gozdarski načrt posekan 26% hlo dov, 17% drogov, 22% jamskega lesa, 19% celuloznega lesa, 35% prago, 40% drva in 264% taninskega lesa. Kot kažejo te številke so bili na nekaterih področjih doseženi zadovoljivi uspehi. Le sečnja drogov in prago ni zadovoljiva, ker moramo les za drogeve in prage sekati v zimskih mesecih. Poleti les razpoka in ni uporabljiv za drogeve in prage. Po predvidenem načrtu za sečnjo v zasebnih gozdom so bili doseženi naslednji uspehi: načrt za sečnjo iglastih gozdov je bil doslej izpolnjen 80%, za listnate hlove 16%, za drogeve 11%, za jamski les 24%, za celulozni les 9%, za prago 20%, za drva 34% in za taninski les 56%. Pri sečnji, oddaji in prevzemu prago in drogov so se zgodile večje napake, ki so na eni strani preprečile, da bi sečnja stalno napredovala in da bi uprave pošte, železnice in elektrarn dobile čimprej nujno potrebne drogeve in prage. Precej krivde leži na komisijah teh uprav, ki prevzemajo les. Komisije ocenjujejo les po starih predpisih in večkrat izvržejo večje količine lesa zgolj zaradi brezdušnega pojmovanja svojega dela, držče se pike starih predpisov, in ne vidijo koliko škode lahko povzročijo s takim načinom dela. Večjo gospo-

darsko škodo, za katero je še manj opravičila, pa povzroča nepravilna prevzemanje lesa. Drva so pripravljena, toda tisti, ki jih je naročil, ne pride ponje. Kljub sporocilom uprav, da je les pripravljen, pragi včasih leže po tedne, izgublajo na svoji vrednosti, obenem pa predstavljajo za uprave mrtev kapital. Del krivde za nedovoljivo sečnjo pa nosijo tudi nekatere gozdne uprave, ki so ustavile sečnjo, ker niso bile še prevzete posekane količine lesa, ne da bi prej zaprosile na ministrstvu za nadaljnji kredit in z njegovo vednostjo potem reševale to vprašanje. Na konferenci so gozdni strokovnjaki, gozdni upravitelji in zastopniki pošte in železniške uprave iznesli vse nepravilnosti, da jih popravijo in preprečijo, da bi se še nadalje vršile. Konferenca je pokazala, da je ena največjih njihovih napak birokratizem, omejitve dela samo na strokovno polje, premla pa so se zavedali, da mora biti njihova prva skrb, kako bodo hitro, čim bolj in čim ceneje zadovoljili potrebe našega gospodarstva po lesu.

V Prekmurju in na Dravskem polju bodo to spomlad začeli z smolarjenjem na boru. Doslej v Sloveniji še nikdar nismo vršili smolarjenja. Tovarna za smolo »Pinus« v Račah je dobavila surovine iz inozemstva. Potrebe po smoli so pri nas izredno velike. Iz smole dobivamo terpentinsko olje in kolofonijo, ki ju rabimo v barvni in papirni industriji. V Mariboru se bo vršil tečaj za smolarje. Smolarjenje se bo vršilo na drevesih, ki so v načrtu za letošnjo sečnjo in za sečnjo v prihodnjem letu. S tem bo preprečeno, da bi bila morda kje posekodovana drevesa zaradi nepravilnega smolarjenja. Kajti smolarjenje v naših gozdom je pri nas šele prvi poizkus.

Zelo slabo je uspelo tekmovanje gozdnih uprav. Večina uprav ni poslala niti nobenih poročil o tekmovanju. Zdi se, da so se gozdni upravitelji premalo povezali s sindikatom gozdnih delavcev. Dokaz temu so nasploh zelo lepi uspehi nekaterih gozdnih uprav, kjer se je znalo strokovno gozdno osebje povezati z delavci. Najlepši primer temu je gozdna uprava v Kočevju. Čeprav so ravno v kočevskem okraju najtežje gospodarske prilike, je gozdna uprava v Kočevju dosegla največji uspeh v proizvodnji. Delavci so delali prostovoljno in brezplačno v nedeljah in mnogo s tekmovalnim načrtom dela pospešili porast proizvodnje. Ta primer dokazuje, da kjer so se gozdni strokovnjaki vključili v našo novo delovno skupnost, kjer so pridružili svoje napore naporom delavcev, da so bili tam doseženi veliki uspehi.

Če bodo vse gozdne uprave sledile vzgledu gozdne uprave v Kočevju, potem bodo letos izvršile predvideni načrt in s tem doprinesle svoj delež k zmagi v boju za obnovo.

Kako poteka anketa o osnutkih odredb o oddaji klavnih prašičev, svinjine in poljskih pridelkov

V tekočem gospodarskem letu smo z velikimi težavami prebruhali stisko v preskrbi z maščobami. Pri tem so se nas podprle dobave UNRRA-e. Redno preskrbovanje je seveda v prvi vrsti oviralo pomanjkanje prašičev, krav-mlekarij in oljaric, težave pa je povečalo razdejavanje naših prometnih naprav in voznega parka. Vendar pa so nas izkušnje naučile, da vseh težav ne smemo pripisovati zgolj že omenjenim dejstvom. Vprašanje preskrbe z maščobami bi rešili boljše in lažje, če bi znali pravilno organizirati zadosti temeljito zajetje vseh domačih virov. Razume se, da to ne velja za vse predele naše domovine, da to ne velja za kraje, ki so bili vedno pasivni in so tudi v osvobodilni borbi utrpeli najhujše opustošenje. Večkrat smo že pisali, koliko maščob bi lahko zbrali v Sloveniji, če bi zajeli mast vseh prašičev, ki so bili zaklani v tekočem gospodarskem letu, če bi uredili oddajo mleka in če bi v dovoljni meri organizirali pridelovanje in zbiranje oljaric. V podkrepitev zadostje precejšnje število zaklanih prašičev, ki niso bili prijavljeni in od katerih čisto gotovo ni bil oddan niti dekagram slanine ali masti za potrebe skupnosti.

Velike naloge nas čakajo v bodočem gospodarskem letu. UNRRA bo z dobavljanjem maščob popolnoma prenehala, tako da bomo v gospodarskem letu 1946-1947 morali gospodariti samo z domačimi sredstvi. Stalež prašičev se sicer še ni mnogo povisal, vendar pa bomo s polnim razumevanjem posameznikov do skupnih potreb delovnega ljudstva in temu primerno vestnim oddajanjem presežkov slanine, mleka ali oljaric, ki so določeni za skupne potrebe, ne samo nadomestili zunanjo podporo, ampak tudi znatno izboljšali preskrbo z maščobami.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je skupaj z ministrstvom za kmetijstvo in komisijo za gospodarski načrt izdelalo osnutek uredbe o oddaji klavnih prašičev in slanine v gospodarskem letu 1946-1947 in ga dalo v razpravo vsemu ljudstvu. Z dokončno uredbo, ki bo izdelana na podlagi tega osnutka in predlogov, ki jih je poslalo ljudstvo, bodo točno določeni deli presežkov, ki jih mora oddati vsak kmet. Tako bodo kmetje že naprej vedeli ravnanje svoje gospodarstvo, da bodo lahko zadovoljili predpisom in poleg tega vzredili čim več prašičev, s katerimi bodo lahko razpolagali po svoji volji.

Anketa, ki jo je razpisalo ministrstvo za trgovino in preskrbo v zvezi z osnutkom uredbe o oddaji klavnih prašičev in svinjine, je bila te dni zaključena. Od povsod so prišli razni utemeljeni in neutemeljeni predlogi, ki jih seveda vseh ne bo mogoče upoštevati. Predvidoma se bodo v glavnem ozirali na štiri predloge, ki so jih ponovno pošiljali iz večih krajev. V živinorejskih krajih bo verjetno dovoljena zamenjava slanine z mlekom, oziroma surovim maslom. Upoštevati bodo število družinskih članov. Odrejena bo osnovna količina oddaje za družino do pet članov, veččlanske družine pa bodo oddale manjše količine. Rok oddaje prašičev in slanine bodo najbrže podaljšali. Verjetno bo znižana tudi količina oddaje.

Vendar anketa ni dosegla tistega uspeha, ki ga je bilo pričakovati. Številni predlogi ni veliko. Iz vse Slovenije so jih poslali komaj nekaj nad 400. Predlogi so prihajali največ iz hribovitih krajev, manj ali skoraj nič pa iz ravninskih. Slednji so bolj rodovitni, kmetje so tu premožnejši, zato je nerazumljivo, da je prav iz teh krajev, ki se jih uredba najbolj tiče, prišlo najmanj predlogov. Naše oblasti se ne morejo do kraja seznaniti s težavami, ki nastopajo v različnih predelih Slovenije in na podlagi tega uredbe izdelati čim popolnejše. Iz hribovitih in revnejših krajev ni prišlo samo največ predlogov, od tam so prišli tudi najboljši predlogi. Na splošno mali posestniki niso imeli pomislekov proti uredbi.

V bližnjih dne bo izšla zvezna okvirna uredba o oddaji klavnih prašičev in slanine, potem pa bodo v vseh federalnih edinicah izdelali še federalne uredbe, ki se bodo ozirale na gospodarske pogoje v vsaki republici.

Medtem, ko je anketa o osnutku uredbe o oddaji klavnih prašičev in svinjine že zaključena, je anketa o oddaji poljskih pridelkov še vedno v teku. Tudi tu odziv ni velik. Vendar krivda ni samo v neaktivnosti ljudi, v mnogih vaseh še o anketi niso ničesar slišali. Če hočemo, da bo ta anketa uspela bolje kot prva in da bodo naše oblasti dobile čim več predlogov, ki bodo pripomogli k popolnejši uredbi, je treba ljudi predvsem z anketo seznaniti in jim razložiti njen pomen. Jasno je, da tega ne more opraviti samo časopisje, ki ne pride do vsakega posameznika. Pri pozitivni anketi bi s svojo besedo lahko veliko prispevali vsi, ki anketo poznajo in so v stalnih stikih s kmeti.

Vzorna štednja rudarjev na trboveljski separaciji

Tudi delavci in nameščenci rudniške separacije v Trbovljah so se pridružili prvomajskemu tekmovanju. Izdelali so si tekmovalni načrt in osnovali tekmovalno komisijo, ki delo vodi in kontrolira.

Da bi pospešili nakladanje premoga, so delavci strojne delavnice v najkrajšem času montirali nov transportni agregat, s katerim so prihranili štiri delovne moči, ki jih sedaj lahko uporabijo na drugem mestu. Prav tako je bil na njihovo pobudo zgrajen nov betonski žleb za dovajanje goščne vode v rezervoarje za goščo ter s tem prihranili 12 ton pločevine.

Peči kurijo sedaj z odpadki drv ter s tem štedijo premog. Nabrali so 12 vozličkov starega železa, en vozliček razbitih šip in večjo količino bronastih odpadkov. Precejšnje število mladincev

olja v februarju za . . . 23,7%
maziva v februarju za . . . 28,3%
bencina v februarju za . . . 9,1%
elektr. toka v februarju . . . 24,5%

Z vsjo vnaemo se je vključila v tekmovanje mladina, ki je zaposlena na separaciji. Na sestanku so sklenili, da bo vsak mladinec oziroma mladinka napravil v treh mesecih 80 prostovoljnih ur. V februarju so jih napravili 416, dočim so v marcu napravili 58% vseh prostovoljnih ur. Pomagali so pri popravilih železnega mostu, čiščenju

pa se je izučilo v pletanju jeklenih žičnih vrvi iz starih koncev.

Delavci in nameščenci separacijske delavnice so pri separacijskih napravah napravili nov elevator za donajanje zdroba na vozčke ter s tem prištedili 12 delovnih moči na dveh tretjinah, ki jih bodo sedaj uporabili drugje.

Z novim elevatorjem in transportnim agregatom so prihranili tako na delovnih močeh, kakor na delovnem času in električnem toku.

Poleg tega so odstranili na separaciji bunkerje, podrti staro separacijsko pisarno, ki je bila bombardirana ter dokončali dela na železnem mostu med železnico.

V prvomajskem tekmovanju štedijo delavci in nameščenci na separaciji kjer koli je mogoče. Tako so prihranili z ozirom na potrošnjo meseca januarja:

v marcu za 42,9%
v marcu za 48,7%
v marcu za 25,9%
v marcu za 24,8%

in popravilu elevatorja in pri podiranju stare pisarne.

Poleg tega so delavci na separaciji pridrili že več kulturno prosvetnih prireditvev, prispevali 10.000 dinarjev za zgraditev prosvetnega doma, zbrali večjo vsoto za obratno knjižnico ter kot prvi v Trbovljah razvili svoj sindikalni prapor.

Opozorilo o prijavi jugoslovanske imovine in jugoslovanskih imovinskih pravic v inozemstvu

Kakor je v smislu čl. 6. pravilnika o izvrševanju zakona za zaščito jugoslovanske imovine in imovinskih pravic in interesov v inozemstvu odredjeno, je 8. maj 1946 zadnji dan za prijavo jugoslovanske imovine in imovinskih pravic ter interesov v inozemstvu. Na to se opozarjajo vsi posestniki teh pravic, kolikor imajo svojo imovino, imovinske pravice in interese v inozemstvu in niso tega do sedaj storili, naj jih prijavi pri Uradu za zaščito jugoslovanske imovine v inozem-

stvu ali pri Narodni banki FLRJ v Beogradu. Opozarjamo, da to storijo do omenjenega roka. Istočasno opozarjamo vse tiste, ki bi do zgoraj navedenega roka ne prijavili svoje imovine in imovinskih pravic v inozemstvu Narodni banki FLRJ v Beogradu, prekrsijo zakon o ureditvi plačilnega prometa v inozemstvu (devizni zakon).

Iz urada za zaščito jugoslovanske imovine v inozemstvu pri ministrstvu za finance FLRJ.

Izpolnili bomo organizacijo razdeljevanja blaga

Dne 17. t. m. je ministrstvo za trgovino in preskrbo sklicalo konferenco vseh okrajnih in okrajnih referentov za prehrano ter poslovodij podružnic Navoda. Na tej konferenci so sprejeli številne predloge, ki naj izpopolnijo razdeljalni aparat, da bo poslovanje čim hitreje.

Preskrbovalna služba, ki se je že konec leta 1945 zboljšala s pošiljanjem razdelilnikov naravnost na okraje in ne preko okrožij, se bo v bodočnosti še izpopolnila, ko bo vzpostavljeno tesnejše sodelovanje preskrbovalnega omrežja Ljudske republike Slovenije z Navodom. Na tak način bo omogočeno hitro zapaziti težave in napake in jih takoj odstranjevati. Pokazala se je potreba po pogostih konferencah med poslovodij podružnic in načelniki gospodarskih odsekov, oziroma referentov za prehrano, na katerih bodo odstranjevali vsa medsebojna nesoglasja v poslovanju. Navod bo moral preko svojih podružnic skrbeti, da bodo imeli okrajni odbori, ki so odvisni od določenih kontingentov, zadosti blaga na zalogi. Pooblaščen bo, da bo dajal zadrugam in trgovcem akontacije v blagu, ki ga ima dovolj na razpolago, s čimer se bodo razbremenila skladišča in olajšal dovoz blaga do razdeljevalcev. Stremeli bodo za tem, da ustvarijo zadruga, trgovci in peki enomesečno zalogo blaga. Okrajni ljudski odbori bodo morali nad tem voditi nadzorovanje, kakor tudi nad poslovanjem razdeljalnih organov. Na drugi strani pa bo dolžnost Navoda, da natančno vodi seznam razdeljenega blaga.

Do razdeljevalcev. Stremeli bodo za tem, da ustvarijo zadruga, trgovci in peki enomesečno zalogo blaga. Okrajni ljudski odbori bodo morali nad tem voditi nadzorovanje, kakor tudi nad poslovanjem razdeljalnih organov. Na drugi strani pa bo dolžnost Navoda, da natančno vodi seznam razdeljenega blaga.

Posebno pazljivo so polagali v zadnjem času na načrtno delo, ki je omogočilo, da so bili poslani razdelilniki prejšnji mesec že 25. za prihodnji mesec pa bodo poslali razdelilnik že 20. aprila. S tem je bila odstranjena velika ovira, ki je preprečevala hitro in pravočasno razdelitev blaga. Najkasneje do 5. v mesecu bodo morali okrajni sestavitelji razdelilnike za posamezne kraje, do 10. v mesecu pa se mora prikriti z razdeljevanjem blaga. Odgovorni bodo napeli vse sile, da bodo uresničili ljudske želje, da dobi potrošnik blago že prve dni v mesecu.

Okrajni odbori, ki morajo dajati natančne stvarne podatke o potrebah svojega okraja, bodo omogočili pravilno razdeljevanje po sistemu živinskih nakazil in odstranili razliko med določenim kontingentom in razdeljenim blagom.

(Tanjug.)

Avtobusni promet v vzhodno-primorskem okrožju

Pokrajinsko avtomobilsko podjetje v Ajdovščini je uvedlo doslej sledeče avtomobilske proge v vzhodno-primorskem okrožju: Ajdovščina-Postojna, Ajdovščina-Tolmin, Ajdovščina-Ajševica in Ajdovščina-St. Vid. Avtobusi vozijo dvakrat dnevno, razen na progi Ajdovščina-St. Vid, kjer je trikrat dnevno avtomobilska zveza. Avtobusi so prevozili v januarju t. l. 25.168 km in 23.415 potnikov, v februarju 25.844 km in 24.132 potnikov ter v marcu t. l. 31.240 km in 28.922 potnikov. V marcu t. l. je bila uvedena tudi še proga Koper-Buje. Tovorni promet se je razvijal takole: v januarju 3692 ton, v februarju 2515 ton in v marcu 3177 ton. S 1. februarjem t. l. je začela delovati avtomobilska baza v Kopru, v načrtu pa je ustanovitev nadaljnjih avtomobilskih baz v Postojni, Ilirski Bistrici in Idriji.

Državni gozd Avala proglašen za državno imetje

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je z ukazom z dne 17. t. m. proglašal na predlog vlade FLRJ državni gozd Avala z vsemi državnimi objekti, ki so na tem področju, za državno imetje in pride pod neposredno upravo zvezne vlade. (Tanjug.)

Državna posestva pod uprav. zvezne vlade

Na predlog vlade FLRJ je Prezidij Ljudske skupščine FLRJ izdal ukaz z dne 17. t. m., po katerem postanejo sledeča imetja splošno državna: državno posestvo Dobričevo z zemljiščem Jucavo in Ludo polje, ki je na ozemlju Ljudske republike Srbije; žrebčarna v Kutujevu s poseviti Ovčar, Brijest, Ferovac in Kaptol, ki so na ozemlju Ljudske republike Hrvatske; žrebčarna Zobna tica in Karadjordjevo, ki so na ozemlju avtonomne pokrajine Vojvodine; državna žrebčarna Butmir pri Sarajevu, ki je na ozemlju Ljudske republike Bosne in Hercegovine.

Vse to imetje pride pod neposredno upravo zvezne vlade. (Tanjug.)

Do sedaj so na Hrvatskem zbrali in razdelili okoli 500 vagonov semen. krompirja

Do sedaj so z dobavami iz Slovenije, z zamenjavo za koruzo in z odkupom zbrali in razdelili na Hrvatskem okoli 500 vagonov semenskega krompirja. Iz Slovenije so nabavili 150 vagonov, od katerih je bilo 60 vagonov poslano v Dalmacijo, 36 vagonov v Istru, 20 vagonov v Hrvaško Primorje, 10 vagonov državnemu sektorju — ostanek pa zavzemajo potrebe LR Hrvatske. Do pričetka tega meseca smo dobili v zameno za koruzo 175 vagonov krompirja. Največ krompirja je bilo nabavljeno iz okraja Čabar. Organizacija zamenjave in z njo doseženi rezultati se lahko v današnjih prilikah smatrajo za uspešne.

V nekaterih krajih kakor Lika in Kordun so popolnoma preskrbljeni s semenskim krompirjem, medtem ko Dalmacija, Istra in Hrvaško Primorje niso popolnoma preskrbljeni.

Veliki uspehi delavcev v železniški kurilnici v Dubrovniku

Takoj po osvoboditvi so v dubrovniški železniški kurilnici pričeli s popravilom poškodovanih lokomotiv. V najkrajšem času so bile popravljene poškodovane lokomotive in tako usposobljene za promet. Poleg kurilnice so ustanovili tudi delavnico za popravilo vagonov. Od osvoboditve pa do danes so v kurilnici popravili 16 lokomotiv. Delavci v kurilnici so v teku prvomajskega tekmovanja presegli delovno normo pri popravilu lokomotiv za 20%. V času prvih šestih tednov so dali 2540 nadur. Delavci in nameščenci bodo v času prvomajskega tekmovanja izkopal odvodni kanal do morja. Do sedaj so izkopali že 2 vagona peeka. Poleg tega bodo zgradili tudi kopališče s toplo in mrzlo vodo. Pri tekmovanju se je prav posebno izkazal kurjač Franjo Antunović, ki je prekoručil normo za 200%.

ODPRTO PISMO OKRAJNEMU ODBORU LJUDSKE FRONTE IN OKRAJNEMU ODBORU ZMS V DOLJNI LENDAVI

Globoko v srce nas je zadelo vaše poročilo, s katerim nas obveščate, kako je neka skupina devetih klateških delamrnezev hotela v Dolnji Lendavi z nekačno »kulturno« prireditvijo blatiiti ime ljubljanske ZMS. Skoraj nismo mogli verjeti vašemu pismu. Ali je res, ali se res še najdejo mladi, ljudje, ki se še niso otresli umazane plehokosti, ki je bila tako značilna za nekatere ljudi iz polpretekle, predvojne dobe, ko se je vendar v velikem spopadu za biti ali ne biti našega naroda zresnil domala sleherni človek. Ali je res mogoče, da se v času, ko zahteva obnova domovine skrajne požrtvovalnosti in izbrane resnosti, najdejo taki mladinci, ki zamenjujejo kulturno-prosvetno udejstvovanje, kulturno-prosvetno prireditve s prostaško opolzkoštvjo.

Res je, preiskava je potrdila vaše poročilo, Romih Dušan, Zagar Leander, Kariš Albert, Matlas Viljem, Magajna Enrih, Pečnik Viktor, Koprivec Srečko, Belc Anton in Derganc Alojz, vsi iz Most pri Ljubljani, so v resnici prirediteli gostovanje v Doljni Lendavi. Predstavili so se kot kulturna skupina četrtnega odbora ZMS Moste pri Ljubljani. Na sporedu so bile take točke, da so odhajali poslušalci ogorčeni iz dvorane. Svoj spored so pričeli s filmskim slagerjem, ki ugaja edino le človeku brez delavne zavesti, delamrnezju in veterinjaku, ki hoče živeti na račun drugih. Res je, da so sledile nato pevske in glasbene točke ter pohujšljivi, naravnost nesramni prozori, ki so pričali o prostaški nravnosti izkrivljenosti nastopajočih.

Vse to se je res zgodilo, ne samo v Lendavi, marveč je teh devet mladincev nastopalo s istim sporedom tudi v Ptuj in Majšperku.

Početje teh mladih ljudi naš je globoko zadelo. Ljubljanska mladina je v štiriletni borbi žrtvovala marsikaj za zmago svoje domovine. Nešteto naših vrstnikov se ni bala tvegati svojega zdravja, svoje krvi, svojega življenja, žrtvovalo se je zato, da zgradi lepo, svobodno domovino, po kateri bo raslo novo, delavno, mlado pokolenje. Te žrtve morajo biti neprestan pred očmi doraščajočim mladincem, morajo biti vzor, ob katerem in spričo katerega se na bi smelo nikoli ošibiti čisto stremenje današnjega mladega človeka, ki hoče videti svojo domovino srečno in napredno.

Ali bi naša mladina, naše ljudstvo zmagovalo v osvobodilni borbi, če bi ne bilo moralno čvrsto in zdravo, ali bi lahko bili okupatorja, če bi partizanske kulturne skupine budile poltene strasti borcev, se norčevale iz kavavo priborjenih pravic, uvajale lahkoživno brezdelno življenje, ko je čas vsepovsod zahteval trdega dela, silnih naporov, odkritosrčnega požrtvovanja. Kulturne skupine v partizanih so dobro razumele svoje poslanstvo, v boj proti sovražniku so posegale tako z besedo kakor z orožjem. Vse njihovo delovanje je bilo tedaj usmerjeno k največjemu smotru: osvoboditi deželo okupatorskih tolp. Kulturno-prosvetno delo v partizanih je bilo takšno, da je pripomoglo k naši zmagi, kajak raslo je iz istih zdravih osnov, ki so rodile vse osvobodilno gibanje. Če pomerimo klavno spakovanje mladincev iz Most v Doljni Lendavi z resnično tvorno kulturno dejavnostjo v partizanih, potem njihovo početje zasluži najtršo obsodbo, kajti v njem ni nič več in nič manj kakor pravo izdajstvo svetlih tradicij partizanstva, kajti kultura je danes prav tako vključena v glavno nalogo vsega našega ljudstva, v bitko za obnovo in gospodarsko izgradnjo republike, kakor je bila v partizanih spremljevalec naših borb in odraz nezlomljive življenjske sile slovenskega ljudstva. Prav kulturno-prosvetno udejstvovanje mora pričati, kako čvrsta je naša ljudska zmogljivost v premagovanju ovir današnjega dne. Ako kulturno-prosvetno udejstvovanje ne raste in ne spremlja naporov širokih množic za boljše bodočnost, potem je prazno, je lažavno in še več, je prav v tem, lendavskem primeru roganje vsemu tistemu, silnemu dejanju, h kateremu je pristopilo naše ljudstvo leta enainštiridesetega.

Zmaga na gospodarskem področju, ki jo moramo izvojevati, zahteva prav od mladine, da je visoko kvalitetna in moralno neoporečna. Skoraj vsa mladina se dobro zaveda nalog, ki jih mora opraviti. Dokaz naše prizadevanosti je v nezadržnem, bolj in bolj stopnjevanem polcu dela naše organizacije, ki se pripravljajo na svoj veliki dan, na III. kongres ljudske mladine Jugoslavije.

Dokaz našega prizadevanja so skoro že izpolnjene obveze, ki si jih je zadala mladina kot odgovor novoletni poslanici maršala Tita.

Zato ravnanje devetih mladincev iz Most ne le škodi ugledu naše organizacije, marveč pomeni tudi slabitev energije mladinskih množic. Kar pa je nezdravega in izrojenega, je treba odpraviti. Ljubljanska mladina ogorčeno obsoja žaljivi nastop pokvarjenecv iz Most, zato jih je na množicnem sestanku izključila iz svojih vrst. Sporočamo vam, da Romih Dušan, Zagar Leander, Kariš Albert, Matlas Viljem, Magajna Enrih, Pečnik Viktor, Koprivec Srečko, Belc Anton in Derganc Alojz niso več člani naše organizacije.

Povečali bomo budnost v naših vrstah, da se kaj takega več ne primeri. Čuvali bomo ugled organizacije ZMS z isto tenkovestnostjo, s kakršno izpolnjujemo obvezo za III. kongres.

Hočemo moralno zdravega mladincev, ker hočemo zmagati v bitki na gospodarskem torišču, ker hočemo zdravo rasti naše republike.

Aktiv Zveze mladine Slovenije mesta Ljubljane.

O bodočih nalogah naše fizikulture

Iz referata ministra Zorana Poliča na ustanovni skupščini FZS

Dne 13. t. m. je imel minister vlade FLRJ tov. Zoran Polič na zasedanju ustanovne skupščine Fizikulture zveze Slovenije dalši referat o bodočih nalogah našega fizikulturenega gibanja, iz katerega prinašamo glavne misli in smernice.

Ena osnovnih nalog v letošnjem letu, da dokončno prenehamo z nasprotji med telovadci in športniki

Formiranje Fizikulture zveze Slovenije je po eni strani delo naše mladine, po drugi strani pa sodelovanje in strokovna pomoč nekdanjih delavcev na telesno-vzgojnem polju. Inicijati mladine so se pridružili tudi mnogi telovadci in športniki. Dejstvo, da so vršili to delo ljudje iz dveh različnih polj udeleževanja, je vodilo v začetku do medsebojnega nezaupanja in do nasprotij, ki jih še danes nismo v celoti premagali. Zato naj bo osnovna naloga našega fizikulturenega gibanja v letošnjem letu, da dokončno prenehamo z nasprotji med telovadci in športniki, da spoznamo, da je naša pot samo ena, da torej v letu 1946 izgradimo en sam pojem in zato enega samega človeka kot nosilca naših prizadevanj — pravega fizikulturenika. To bo pomembno izpolnjevanje nalog, ki stojijo pred nami.

Množičnost in vsestranost našega fizikulturenega gibanja

O problemu množičnosti smo v preteklosti že mnogo govorili, nismo pa našli poti za njegovo praktično rešitev. Množičnost še ne pomeni, če se je v Sloveniji udeležilo pomladanskega crossa 20 tisoč tekmovalcev, množičnost pomeni, da mora biti v Sloveniji na desetisoče fizikulturenikov. Zato je predvsem potrebno, da najdemo pravi način dela, ki bo približal fizikulturo našemu ljudstvu. To pa bomo dosegli le, če ga bomo pritegnili k sodelovanju s preprostostjo, enostavnostjo in primitivnostjo naše vadbe. Ljudstva ne bomo pridobili z vajami na orodju in s takim orodjem, ki je po svoji uporabi tuje, ampak bomo skušali zbirati pripadnike s preprostimi vajami, za katere ni potrebno posebno orodje, kakor n. pr. cross, metanje kamena, ljudske igre itd. Predvsem pa moramo gojiti pa-nogo, ki smo jih množično gojili že v preteklosti. To sta plavanje in smučanje.

Svoj smisel mora dobiti tudi pojem vsestranosti. Vsestranost ne pomeni, da morajo gojiti čim več panog telesnih vaj, pač pa pomeni, da morajo vse panoge gojiti tako smotno, da prispevajo k skladnemu t. j. vsestranskemu razvoju fizičnih sil človeka. Prav preko te vsestranosti, prav preko take gojitve telesnih vaj se bodo iz vrst naše delavske in kmečke mladine izločili posamezniki, ki bodo iz vrst naše delavske in kmečke ki bodo sposobni posvetiti se vrhunskim storitvam.

Do takih uspehov bomo prišli preko tekem, ki morajo postati sestavni del našega fizikulturenega dela, ki pa ne smejo postati same sebi namen. S pravilnim izvajanjem tekem moramo skrbeti zlasti za to, da pravilno vzgojimo naše tekmovalce, kar velja posebno za nogomet. V preteklem letu so se pojavljali primeri, ki niso delali časti teji športni panogi. V letu 1946 moramo postaviti nogomet na zdrave osnove. Če hočemo napraviti korak naprej v našem fizikulturenem delu, mora vladati v naši organizaciji načelo discipline, reda in odgovornosti.

Če hočemo biti kos naši osnovni nalogi — približati ljudstvu fizikulturo — moramo predvsem najti pot med ljudstvo. Dolžnost vsakega društva je, da ponese misel prave fizikulture med najširše ljudske množice. Vzburiti mora med njimi zanimanje zanjo in tudi ljubezen do nje. To bomo predvsem dosegli s propagand-

nimi izleti nastopi in tekmami. Toda te vrste tekem ne smejo imeti namen, da postavimo kakšne vrhunske uspehe, temveč samo, da s svojo zanimivostjo in vabljivostjo pritegnejo čim širši krog ljudi med naše pripadnike.

Kakor doslej, mora biti mladina tudi v prihodnosti nosilec fizikulturenega dela

Z neštetiimi žrtvami, ki jih je dala mladina v osvobodilni borbi, je v polni meri zaslužila mesto, ki ga ima danes v naši skupnosti. Toda prav ta položaj ji nalaga veliko odgovornost. Mladina bo morala biti v prvih vrstah, ko bomo odstranjevali težke posledice preteklosti, ko bomo odstranjevali kvarne pojave, ki slabijo odporno silo našega ljudstva. Zato bo morala biti mladina tudi v fizikultureni organizaciji nosilec stremjenja, da se iz organizacije izločijo pojavi veseljačenja in pijančenja, ki ne more biti v čast našemu delu.

Fizikultura organizacija mora po svojem delu postati sestavni del Osvobodilne fronte

Če govorimo o sodelovanju z množičnimi organizacijami ZMS, AFZ, sindikati, ki nam bodo pomagale ustanovljati društva in aktivne po naših tovarnah, ustanovah, vaseh itd. — se moramo predvsem zavedati, da je naša največja dolžnost, vključiti svoje delo v splošno politično prizadevanje naše enotne masovne organizacije, ki je vključevala vse politično delo že v preteklosti, — to je v Osvobodilno fronto. Nobeno društvo ne more delati v nasprotju z načeli OF, vsa fizikultura društva in aktivni morajo biti tesno povezani z lokalnimi organi OF. Osvobodilna fronta je po svojem nastanku in delu pravi izraz ljudske volje, in kar je v skladu z ljudsko voljo, mora biti v skladu z načelnimi smernicami OF. Prav zaradi tega moramo po svojem delu postati sestavni del OF.

Dela fizikulturenih organizacij ni mogoče in ne smemo ločiti od splošnih političnih in gospodarskih nalog

V zvezi z odnosom do OF in do njenih nalog, je treba opozoriti na dejstvo, da si danes mnogi prizadevajo ločiti politično delo in politične naloge od ostalega dela. To delajo zaradi tega, ker hočejo odvrniti našo pozornost od tistih stvari, ki so v našem političnem življenju najbitnejše. Navedli bi samo nekaj momentov, ki kažejo po eni strani potrebo po najtesnejši povezanosti s političnim življenjem, po drugi strani pa kažejo, da so danes v naši ljudski državi na vseh popriških istovrstni problemi. Povezovanje političnih problemov z našim delom nam bo zato vedno jasno nakazovalo smer in prispelavo k utrjevanju tiste poti, ki v celoti odgovarja ljudski volji.

Kakor n. pr. velja za politično delo, da moramo biti budni pred nasprotniki, prav tako naj velja budnost pred takimi sovražniki tudi v fizikulturi. Tudi preko naše množične organizacije bi sovražnik

hotel škodovati našemu ljudstvu, če bi se mu posrečilo, da se vrine v naše vrste. Če se zavedamo svojih nalog, če se zavedamo namenov naših sovražnikov, se moramo oborožiti z budnostjo in storiti vse, da postane fizikultura organizacija v resnici obrambna organizacija naše republike.

Dobro vemo, da pomeni obnova rešitev naše bodočnosti. Ne smemo misliti, da je to stvar, ki bi smela mimo nas, da mora biti fizikulturenik samo v telovadnicah. Nasprotno, ne sme biti fizikulturenik, ki se ne bi odzval udarniškem delu. Obnova je naša najvažnejša naloga, ker predstavlja okrepitev našega gospodarstva. Zato mora pri tem delu sodelovati vsak fizikulturenik, vsako fizikultureno društvo.

Naša najbolj boleča točka je naša Primorska, naš Trst. Ne sme biti fizikulturenika, ki ne bi vsaj moralno podprl borbo in prizadevanje naših bratov Primorcev. Ko smo pričeli svoje veliko osvobodilno borbo, smo se zakleli, da je ne bomo končali prej, dokler se ne vključi poslednji košček slovenske zemlje v svobodno Titovo Jugoslavijo. Svoje prispege še nismo izpolnili.

Našo svobodo je rodila enotnost naših narodov in ne smemo pozabiti, da je prava enotnost in bratstvo največje jamstvo srečnejše bodočnosti. Zato bodi ena naših osnovnih nalog, da najtesneje povežemo svoje napore z naporom vseh narodov Jugoslavije. Ti odnosi morajo biti vedno globlji in predvsem razvidni iz medsebojne podpore in medsebojnega razumevanja. Tudi to nam mora biti nepotilo v našem bodočem delu.

Borba za fizikultureno značko naj bo ena izmed poti, po kateri bomo pritegnili ljudstvo k fizikulturi

Če hočemo izpolniti dolžnosti, ki nam jih nalaga fizikultura, moramo predvsem okrepiti delo v naših društvihi in aktivih. Snovati moramo nova društva, nove aktivne. Osnovati moramo aktivne v tovarnah in na raznih drugih sektorjih ter med njimi sprožiti voljo do plemenite tekme.

Potrebno je okrepiti naša okrožja, ki morajo postati nosilec tehničnega dela na fizikulturenem polju. FZS bo samo centralni organ, ki pripravlja osnovni material za delo. Vse podrobno fizično delo pa bo slonelo na naših okrožjih.

Borba za fizikultureno značko naj bo ena izmed poti, po kateri bomo pritegnili ljudstvo k fizikulturi. Parola »za republiko napreje ne bo samo parola, ampak naj dobi polno vsebino, da bo vsakdo prepričan, da se mora za tekmovanje usposobiti s praktičnim sodelovanjem, ne samo zaradi tekmovalca, temveč zato, ker se hoče usposobiti za obrambo republike, ki je za nas najvišji pojem čunjava pridobitev naše borbe, edina oblika za skupno življenje našega ljudstva.

Samo po tej poti in po teh osnovnih vidikih bo uspevalo naše delo, samo tako bomo izpolnili svojo nalogo in vgojili ljudi, sposobne fizičnih naporov, zdrave in pripravljene vsak čas na obrambo ljudskih pravic, na obrambo demokracije in na obrambo novega dela, ki ga z žulji, znojem in krvjo ustvarja naše ljudstvo.

V Splitu so ustanovili Društvo za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezo

Beograd, 19. aprila (Tanjug). V Splitu je bila ustanovna skupščina Društva za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezo. Na ustanovni skupščini je podal književnik Marjan Jurković poročilo o političnih

in kulturnih zvezah hrvatskega naroda z narodi Sovjetske zveze. Izvoljena je bila uprava društva na čelu s predsednikom Josipom Hatzeom in sekretarjem profesorjem Perom Lisičarem.

Turizem v Sovjetski zvezi GORE VABIJO!

Poleti zaplapolajo na Kavkaških gorah zaslave sedmih šolskih alpinističnih taborov. V cejskem rajonu bodo delovala taborišča športnih društev »Medik«, »Burevestnik«, »Rodina«, v soteskah Adir-Su in Adil-Su pa »Azot«, »Lokomotiv«, »Molnija« in v Alibeku »Nauka«.

Sem bodo prispeli iz raznih krajev Sovjetske zveze mladi fizikultureniki. Izkušeni instruktorji jih povedejo po strmih poteh na začetne ture. 3500 mladih ljudi si bo pridobilo pravico nositi moder znak »Alpinist ZSSR« I. stopnje. Odkadek za fizikulturo pri vsevezni sindikalni zvezi bo letos usposobil 250 nižjih instruktorjev alpinizma. Teoretični pouk bo v mestih, alpinistični trening pa v alpinističnih taboriščih.

Osem tisoč turistov bo napravilo turo po najbolj priljubljenih in zanimivih gorskih poteh Kavkaza — po gruzinski vojaški, osetinski vojaški in suhmski vojaški cesti in po kavkaškem narodnem parku.

Skupaj z mladino bodo šli na gore tudi izkušeni plezalci. Med njimi bodo številni znanstveniki, umetniki in inženjerji. Planine so njihova strast in tu bodo preživeli svoje počitnice.

Ljubezen do gora je podedoval po njem tudi njegov sin Nikolaj, dijak mehaničnega inštituta. Letos bo šel petič na gore.

Znamo sovjetski skladatelj Lev Konstantinovič Knipper nosi znak »Alpinist ZSSR« II. stopnje. Skupaj s planinci društva »Bolševik« se pripravlja na vzpon na vrhove, ki spadajo v 4. vrsto po težavnosti, in sicer po severnem pobočju Dongus-Orum in na osrednji vrh Shelde od severne strani. Le redki alpinisti so se lahko med vojno udeleževali kot plezalci. Na vrhovih gora je bilo redko videti plezalca. Na po bočjih snežnih velikano Kazbeka in Elbrusa so vojaški alpinisti stalno vadili borce in oficirje težavne umetnosti vojskovanja na gorah.

V začetku oktobra 1944 je prispelo na Dobajsko poljano pet vojakov, otovorjenih s težkimi nahrbtniki. Na čelu skupine je bil zaslužni mojster športa Evgenij Mihajlovič Abalakov. Najprej jih je čakala naloga, da prečkajo ostre grebene, ki obsegajo v obliki podkve vse vrhove Džugutlulučata.

Nepopisno krasno je v Dombaji. Vzmemirjeno ti utriplje srce, ko gledaš lepotic Belalakajo, posnetek znamenitega Matterhorna, na črni zob Sofrudžo, na v nebo strmeči vrh Ine. 5. oktobra je Abalakov skupina zapustila gostoljubni dom uslužbenca narodnega parka tov. Pančenka. Šest dni je trajalo virtuosno delo na skalah in ledu, vzponi in sestopi brez konca in kraja. Al-

pinistični šampinjon E. Abalakov in njegova spremeljevalca, mojster športa Mihail Anufrikov in Valentin Kolomenskij so se znova izkazali s sijajno plezalno tehniko. Ko so 12. oktobra končali prečkanje, so se vrnili k izhodiščni točki, kjer so lahko desetitali drug drugemu k sijajnemu uspehu.

Vojna se je končala. Alpinisti so zamenjali vojaške uniforme s športnimi oblekami. Viktor Nazarov, artilerijski oficir, je tolkel Nemce na severnem odseku bojišča. Bil je trikrat odlikovan, zdaj se je pa zopet posvetil svojemu priljubljenemu športu. Prezvel je taborišče društva »Nauka« v Alibeku, ki ga je svojčas sam postavil ter ga uvrstil med najboljša alpinistična taborišča. Skupina mojstra športa, ki je bil že dvakrat odlikovan, V. F. Nesterova, se pripravila na naskok na Ušbi od severne strani (5. vrsta vzpona). Sovjetski alpinisti te poti še niso naredili. Zahtevala bo od plezavce popolno tehniko, dobro športno formo, sikrbno pro- učitev poti.

Dnjepropetrovski alpinisti pod vodstvom mojstra športa Aleksandra Zjuzina, se pripravljajo na težavno prečkanje grebena Doppah, čigar vrh še ni bil dosežen. Skupina mojstra športa Aleksėja Maleinova se pripravlja na eno najtežavnijih plezalnih tur, na vzpon na Mižirgo od severa. Rekordne plezalne ture nameravajo napraviti alpinisti iz Leningrada in Gruzinci.

Porumenelimi zapiskom, ki so jih pustili turisti na kavkaških vrhovih pred vojno, ne bo več treba dolgo težati. Želimo tovarišem, ki bodo zamenjali te zapiske, srečo in uspeha pri njihovih drznih turah.

A. Sidorenko, mojster športa.

ŠAH

Šahovski svet trenutno nima priznane prvega prvaka. Pred dvema tednoma je radio poročal povosod po divliziranem svetu, da je v Španiji nenadoma umrl A. A. Aljehin. Pravijo, da se je ravno pripravil na boj z ruskim prvakom Mišo Botvinnikom, ki ga je izzval, da mu iztrga blesteči naslov svetovnega prvaka.

Pred osemdesetimi leti, torej 1866. l., je Wilhelm Steinitz v dvoboju porazil Nemca Adolfa Andersena, ki je veljal za prvega igralca na svetu. Steinitz je prav za prav šele uredil funkcijo svetovnega prvaka in držal jo je z železno roko. Nedvomno je bil res največji šahist na svetu. Sprejel je vsak dvoboj za svoj naslov in v vseh je ostal zmagovalec. Včasih je trdo šlo. Rus M. I. Cigorin n. pr. je bil zmagi že zelo blizu. Toda tudi Cigorin je nazadnje pokopal svoje nade.

1894. l. je prišel v Ameriko mladi dr. Emanuel Lasker, star komaj 28 let. S seboj je mlađenč prinesel nekaj zmag v manjših mojsterskih turnirjih in v dvo bojih z angleškimi mojstri. Legitimacija za poseg po najvišji časti v šahovskem svetu je bila dokaj skromna, toda Lasker ni bil pretirano skromen. Izzval je velikega Steinitza, ki se je, čeprav že v letih, takoj spustil v boj.

Zmagal je Lasker. Spočetka mu svet ni hotel honorirati zmag s splošnim priznanjem. Toda 1896. l. je novi prvak sijajno zmagal v velikem nürnbërškem turnirju in ravno tako v ljeningrajskem velemojsterskem boju istega leta. Premagal je v Moskvi Steinitza v revanšem dvo boju, pograbil prvo nagrado v velikem londonskem turnirju 1899. l. in prvo nagrado 1900. l. v Parizu.

Te zmage so dokončno utrdile prestol novega prvaka. Le Nemeč dr. Tarasch je rogovičil vse do 1908. l., ko je Lasker v težkem dvo boju tudi njega potisnil v prah. Leto kasneje je dr. Lasker v Ljeningradu z A. Rubinsteinom delil prvo in drugo nagrado in tik pred prvo svetovno vojno je v velemojsterskem turnirju, ki so ga Rusi privedli v Ljeningradu, zopet odnesel zmag.

Ko je 1918. l. utihnil bojni trušč, je srečal svetovni prvak dr. E. Lasker Abrahami, in šahovski svet se je začel ozirati po nasledniku: leta so najhušji nasprotnik velikega mojstra, Res se je oglasil J. R. Capablanca, Lasker se je izzvul odzval, potoval v Havano na Kubi — in izgubil svoj naslov.

Toda Lasker ne bi bil Lasker, če bi se bil zrušil po usodnem porazu. Dve leti po porazu, 1923. l., je v Moravski Ostravi zopet odnesel prvo nagrado in 1924. l. je potoval v New York, kjer se je udeležil velikega turnirja, na katerem je srečal Capablancu in tudi Aljehina. Lasker je sijajno zmagal: še je bil stari lev. Toda pameten je bil dovolj, da ni zahteval revanšnega dvo boja.

Wilhelm Steinitz je vladal 28 let, Lasker 27 let. Capablanca, novi prvak, šahovski avtomat, ki je nekaj časa vzbujal videz nepremagljivosti, je vladal samo petih 6 let. Imel je pač smolo, da ni smel čakati na prihodnjo vlemojstersko generacijo: v svoji lastni je že našel tekmeča, katerega se ni mogel odkrižati. V Buenos Airesu mu je v pozni jeseni 1927. l. dr. A. A. Aljehin iztrgal naslov svetovnega prvaka.

Rus A. A. Aljehin se je rodil 1893. l. Udeleženci ljeningrajskega turnirja 1909. leta so že videli 16-letnega fanta, ki je v stranskem turnirju ruskih mojstrov ostro gospodaril. 1911. leta se je Aljehin pojavil v mednarodnem mojsterskem

turnirju v Karlovih Varih, ni pa žel pomembnih uspehov. V juliju 1914. l. ga Aljehin igral v Mannheimu. Ko je prva svetovna vojna prekinila manheimški turnir, je stal Aljehin na prvem, Slovenec dr. M. Vidmar na drugem mestu. Nemci so takrat Aljehina seveda internirali.

Po končani vojni se je Aljehin z ogromno energijo posvetil šahu. 1922. l. ga vidimo v veleturnirju v Londonu. Capablanca odnese tam prvo, dr. Aljehin drugo, dr. Vidmar tretjo nagrado. Tri leta kasneje dobi Aljehin v Baden-Badenu prvo nagrado. In še dva leti kasneje je na cilju.

Aljehin je bil umetnik. Odlikovala ga je silna energija in izredna iznajdljivost. Njegove kombinacije so bile polne ognja in barv. Njegovo teoretsko znanje je bilo presenetljivo obsežno, njegova ambicija pa brez meja. V San Remu je 1930. l. zmagal v velikem slogu, morda še v večjem pa na Bledu 1931. l.

Zivel tega velikega umetnika so potrebovali posebno hrano in Aljehin jo je iskal v nikotinu in alkoholu. Kdor ga je dobro poznal in z izkušenimi očmi opazoval, je kar videl demone, ki so podili njegov nemirni duh po svetu šahovskih sanj. Seveda je ogenj, ki ga je Aljehin netil z močnimi sredstvi, požiral njegove življenjske sile.

Res je prišla katastrofa. Ko ga je izzval Holandec dr. M. Euwe, je Aljehin sicer samozavestno nastopil, toda alkohol ga je podrl. Malo je bilo šahovskih ekspertov, ki so pričakovali Euwejevo zmago. Ko pa je le prišla, so dobro vedeli, kaj se je zgodilo.

Aljehin se pa le ni zrušil. Počasi se je pobiral, z neverjetno silo je odrinil nikotin in alkohol in zahteval je revanšni dvo boj za naslov svetovnega prvaka. Dobil ga je. To pot je krmil svoje demone — z mlekom. Pravijo, da je pripeljal na bojišče svojo kravo, ki ga je hranila. In zmagal je.

Aljehin je bil prvi svetovni prvak, ki si je zopet priboril izgubljeni naslov in bil je prvi svetovni prvak, ki svojega naslova dokončno sploh ni izgubil. Umrl je rajši. Zaprl je za vedno oči z zavestjo, da je prvi šahist na svetu, da si je ohranil čast, po kateri je hlepel vsa svoja mlada leta, kateri je žrtvoval vse svoje življenjsko delo. Šahovski svet pa je zapustil v negotovosti, brez prvaka, kot da bi mu še mrtev hotel vladati.

Brez svetovnega prvaka smo. Toda uredniku tega šahovskega kotička se zdi, da ne bo treba dolgo iskati naslednika. Saj se je že sam javil: Rus Miša Botvinnik bo skoraj gotovo prevzel za puščino A. A. Aljehina.

Morda pa je Aljehin ravno v pravem trenutku umrl, da mu ni bilo treba podlež v dvo boju z Botvinnikom. Botvinnik je bil tekmeč drugega kova kot dr. M. Euwe. Njemu bi Aljehin ne iztrgal več naslova, ki bi ga bil izgubil. Botvinnik je vlemojster generacije, ki je prišla za Aljehinovo. Botvinnik je Rus, je prvak ruskega šaha, ki si je priboril vodilno vlogo v šahovskem svetu. In malo bo v svetu šahovskih ekspertov, ki bi bili v dvo boju Aljehin—Botvinnik pričakovali Aljehinovo zmago.

Tega dvo boja zdaj ne bo. Zdaj bo treba na zamotanější način ugotoviti, kdo je najmočnejši mojster na svetu. Morda bomo kmalu doživeli turnir najmočnejših mojstrov, ki bo v svojem zmagovalcu našel novega svetovnega prvaka. Toda po vsem videzu bo naslov prvaka ostal v Rusiji.

Revija „NOVI SVET“

Prve tri številke nove centralne slovenske revije so izšle.

Peta in šesta številka revije bosta posevečeni peti obletnici največjega slovenskega zgodovinskega dejanja, ustanovitvi narodno osvobodilne fronte. Z radi tehničnih težav se bo izid teh dveh številke sicer zakasnil, a ne preko termina rednega izhajanja revije.

Za to številko so s posebnimi članki objavili sodelovati vsi slovenski predstavniki OF: Edvard Kardelj, Boris Kidrič, dr. Marjan Breclj, Josip Vidmar, Edvard Kocbek, Ferdo Kozak. Ostale vsebinsko važne članke z novimi perspektivami bodo prispevali: dr. Marjan Aljehin, Dušan Kveder, dr. Bogdan Breclj, dr. Pavel Lunaček, dr. Fran Novak, Jernej Stante, inž. Turnšek V., Ivan Bratko, Lado Kozak, Cene Logar, Cene Kranje, Ante Novak, dr. Maks Snuderl, Erna Muser, inž. Vojska, inž. Osvald, Janez Vipolnik.

NOVE KNJIGE IN ČASOPISI

Bruno Vavpotič: Dachau. 52 izvirlnih risb v bakrotisku. Tiskala tiskarna »Ljudske pravice«. (Risbe dokumentaricnega značaja so nastale v Dachau deloma pred osvoboditvijo, deloma neposredno po njej.)

Villiam Shakespeare: Koriolan. Poslovenil Oton Župančič. Spremne besede napisal dr. France Koblar. Vezana beseda, 4. zvezek. Izdala »Slovenska matica«. Ljubljana, 1946. Str. 186.

Proglas CK VPK (b). Govori Stalina, Molotova in Malenkovca. Mala knjižnica I. Izdala »Cankarjeva založba«. Ljubljana, 1946. Str. 54.

Slovenski tisk. Bibliografski mesečnik. Leto I. Marec 1946. Štev. 3. Izdala Državna založba Slovenije. Ljubljana. (Navaja 151 slovenskih časnikov in časopisov in ostali periodični tisk, ki je izhajal v času od 9. maja do 31. decembra 1945.)

Z leposlovnimi prispevki bodo poleg Otona Župančiča zastopani vsi pesniki in pisatelji, ki so se tako ali tako udeležili narodno osvobodilne borbe.

Posebno poglavje »Neizbrisni spomini« bo vsebovalo krajše opise najgloblji doživetij, ki so jih borci brez izjeme imeli v Narodno osvobodilni borbi. To poglavje naj bi pokazalo, kako je velika slovenska borba v domovinski vojni oblikovala našega človeka. V sodelovanju za to poglavje so vabljene vsi partizani in aktivisti brez izjeme. Ker ni mogel urednik osem dostaviti babil, naj velja ta oglas kot povabilo. Komur dela pisanje preglaivce, naj preprosto, odkritosrčno porpiše, kaj ga je v teku domovinske vojne najbolj pretreslo in najgloblje prizadelo (dovolj je ena stran), in naj pošlje svoj donesek do 30. aprila s podpisom in partizanskim imenom na urednikovo naslov: Juš Kozak, Poljanski nasip 14-VII, vrata 2.

Karol Pahor: Enajst partizanskih pesmi — za mešani zbor. Druga popravljen in razširjena izdaja. Izdala »Komisjska založba Glasbene šole v Ljubljani«. Ljubljana, 1946.

Neka iskustva sovjetskih sindikata. Sindikalna biblioteka 2. Izdaje kulturno prosvetno odelenje glavnog odbora ISRIHJ. Beograd, 1946. Str. 55.

Hrvatski narodni kalendar za 1946. Naklada saveza kanadskih Hrvata i Novosti. 1946.

Partizanske pjesme. Štev. 4, 5, 6, 7 in 10. Nakladni zavod Hrvatske. Zagreb, 1946.

Matko Devčić: Ognjeni vlak. Za mješoviti zbor. Broj 8. Izdao »Nakladni zavod Hrvatske«. Zagreb, 1946.

Naša pjesma. Broj 1. 2. Izdanje Kulturno prosvetnog odeljenja glavnog odbora jedinstvenih sindikata Jugoslavije. Beograd, 1946.

Konferenca množičnih organizacij pri ministrstvu za socialno skrbstvo

Množične organizacije, važen činitelj v socialnem skrbstvu

Dne 15. t. m. je bila pri ministrstvu za socialno skrbstvo konferenca množičnih organizacij, katere so se poleg zastopnikov Izvršnega odbora OF, ministrstva za socialno skrbstvo, ministrstva za ljudsko zdravje in ministrstva za promet, udeležili tudi zastopniki množičnih organizacij: Zveze mladine Slovenije, Protifašistične ženske zveze, Rdečega križa in Glavnega odbora sindikatov.

Minister socialnega skrbstva tovariš dr. Anton Kržišnik je otvoril konferenco in navedel okolnosti, zaradi katerih je bila konferenca sklicana. To je predvsem potreba spoznati pereča vprašanja praktičnega dela na terenu, vključiti v to delo množične organizacije ter jih pri tem medsebojno povezati. Pokazalo se je namreč, da je mogoče uspešno organizirati izvrševanje socialnega skrbstva na terenu le, ako se k temu delu pritegne množične organizacije.

Da bi bile odslej raznovrstne socialne akcije načrtne in dobro organizirane, je bil ustanovljen

socialni odbor

pri Izvršnem odboru Osvobodilne fronte, katerega naloga je, da organizira socialne akcije za območje vse LRS, vzporedno delovanje vseh množičnih organizacij pri izvajanju teh akcij in jih nadzoruje. Socialni odbor sestavljajo po en predstavnik socialnih odborov množičnih organizacij, OF, ESZDNJ, AFZ, ZMS in RKS, ministrstva za socialno skrbstvo, ministrstva za delo, ministrstva za ljudsko zdravje ter ministrstva za prosveto. Socialni odbori se ustanove tudi na okrožjih, okrajih in krajih, sestavljeni iz zastopnikov omenjenih množičnih organizacij in ljudskih oblasti: naloge teh so iste, seveda omejene na odgovarjajoče območje. Zbrana sredstva se načeloma uporabijo v okrožju, okraju, kraju za namene, za katere so bila nabrana, s preveči pa razpolaga nadrejeni socialni odbor. Naloga socialnih odborov ni neposredno izvajanje socialnega skrbstva, ampak so pomožni in posvetovalni organi ljudskih oblasti pri tem delu.

Na konferenci se je nadalje obravnavalo vprašanje

patronatov

Patronati predstavljajo posebno obliko socialnega skrbstva za vse ustanove socialnega skrbstva, zdravstva in prosvete, v prvi vrsti pa za sirote padlih borcev. Ta ustanova je važna tudi zato, ker razbremeni državni proračun, ki je preobtežen z obnovitvenimi deli. Do sedaj so se patronati osnavljali neorganizirano in je pri nas v Sloveniji znano le malo primerov, v katerih bi bila kakšna ustanova ali organizacija, n. pr. člani sindikata kakšnega podjetja, članice AFZ, člani ZMS itd. prevzeli patronat, to je zaščito nad kako socialno ustanovo odnosno zavodom. Več takih primerov pa je v drugih federalnih republikah in tudi pri nas je skrajni čas, da pristopimo k načrtnemu osnavljanju patronatov. Zene so v prvi vrsti poklicane, da prevzamejo patronate nad otroško-vzgojnimi domovi. Tu ni toliko važna denarna pomoč, ki bi ga prispevale članice, kolikor vse ostale vrste pomoči, ki jih žene lahko nudijo sirotam: krpanje in šivanje perila, redni obiski ter slinčilo. Za privzem patronatov nad mladinskimi dijaškimi domovi je pa najbolj poklicana organizacija ZMS. Gospodarskim potrebam socialnih ustanov in domov pa najlaže zadoščajo sindikalne organizacije in gospodarske zadruge, ki morejo prispevati po svojih strokih in močeh z delom in materialom. V praksi so se najbolj izkazali tako znanstveni mešani patronati, pri katerih prevzame zaščito nad socialno ustanovo več različnih organizacij, ki se s svojimi prispevki medsebojno izpopolnjujejo. V splošnem je prepuščeno iniciativi posameznih organizacij, kakšne patronate hočejo sprjeti. Rdeči križ pa, čigar pomoč se razteza na vse potrebe, bo z denarnimi prispevki kril primanjkljaje raznih socialnih ustanov.

Naloga množičnih organizacij je, poleg prevzemanja patronatov, propagandno delo, da seznanijo široke ljudske množice s to novo obliko socialnega skrbstva in jim predočijo njeno nujnost.

Konferenca je tudi obravnavala vprašanje

dnevni zavetišča za otroke.

Taka zavetišča, ločena za predšolsko in šolsko mladino, ponekod že obstajajo. V bodoče jih bo treba ustanovljati po načrtu z ozirom na potrebe, ki rastejo z razmahom industrije.

Tu je predvsem pereča vprašanje primernih poslopj in stavb. Dnevna zavetišča se bodo ustanovljala po potrebi v okrajih, krajih in mestnih četrtih, zlasti pa v industrijskih naseljih. Ministrstvo za gradnje je že izdelalo skice za štiri tipe vzornih dnevni zavetišča z opremo vred. Ustanovljali bodo dnevna zavetišča ljudski odbori, že omenjeni socialni odbori množičnih organizacij pa jih bodo pri delu podpirali. Industrijska podjetja, v katerih je več kot sto delavk z otroki, so dolžna po zakonu o zaščiti delavcev ustanoviti dnevna zavetišča. Velik je pomen teh zavetišča za matere, ki so kakor koli zaposlene izven doma in jim bo ta ustanova omogočila, da se bodo brez skrbi posvečale svojemu poklicnemu delu.

Nato je konferenca obravnavala kolonizacijo primorskih otrok.

V okviru prvomajskega tekmovanja bo 100 sirot iz Slovenskega Primorja koloniziranih v naših večjih mestih. Največ jih bo prevzela Ljubljana, nekaj pa Kranj in Maribor. Organi ljudske oblasti bodo s sodelovanjem množičnih organizacij poiskali družine, ki bodo otroke naših padlih borcev sprejeli v brezplačno oskrbo. V načrtu je, da se bo kolonizacija primorskih otrok pozneje nadaljevala. Zavedati se moramo, da je Slovensko Primorje potrebno naše posebne pozornosti. Med temi otroci so tudi italijanski otroci antifašistov, katerih roditelji so padli, ko so se borili ramo ob ramo z našimi partizani za osvoboditev svojega naroda. Kot zbirališče za primorske otroke bo služil internat socialne politične šole v Ljubljani, kjer bodo po zdravniškem pregledu na šolski polikliniki razporejeni posameznim družinam, bolni otroci pa v zdravilišče.

Kot naslednja točka se je obravnavalo vprašanje

pobijanje alkoholizma.

Tudi k temu delu je nujno pritegniti množične organizacije. V okviru socialnih odborov, v tovarnah, v ustanovah in v obratih pa v okviru sindikalnih podružnic se bodo ustanovili socialno zdravstveni aktivni, katerih prva naloga je organizirana borba proti pijančenju. Po navodilih socialnih odborov bodo množične organizacije ustanovile v svoji sredi aktivne, obstoječe iz oseb, ki jih odbori določijo in ki se bodo posvetili nalogi pobijanja pijančenja in prostitucije. V ustanovah in podjetjih tvorijo socialno zdravstveni aktivni izvoljeni zastopniki sindikalne podružnice, ki sodelujejo z delavskimi zaupniki in odborom socialne podružnice.

Naloga socialno zdravstvenega aktivnega je propagirati treznost, skrbeti za možnost udeleževanja v fizikalnem, političnem in strokovnem delu, zbirati podatke o pijančih, življenju njihovih družin, nadzirati gostilne, pomagati pri izvajanju sankcij proti gostilničarjem, ki se ne držijo predpisov itd.

V svrhu propagande bo izdana posebna brošura z navodili za organizirano borbo proti pijančenju. Izdani bodo letaki, vršila se bodo radijska predavanja, organizirale potujoče razstave in predavanja in sl. Važna je zlasti propaganda v šolah. Socialno zdravstveni aktivni na terenu bodo dajali organom ljudske oblasti predloge za ukrepe in kazni proti pijančenju in

gostilničarjem, ki dajejo alkohol že pijanim osebam.

V zadnjem času se je ugotovilo naraščanje

spolnih bolezni.

Treba je skrbeti, da se striktno izvaja načelo obveznega zdravljenja. Tudi na tem področju bodo socialno zdravstveni aktivni množičnih organizacij zdravstvenim in oblastvenim organom nudili pomoč s svojim poznanjem konkretnih prilik in dejanskih primerov na terenu. Socialno zdravstveni aktivni bodo skrbeli tudi, da se odpravi prostitucija, beračenje in proučevali vprašanje, kako pripraviti klateške cigane k stalni naselitvi.

Nato se je obravnavalo vprašanje

počitniških kolonij

za okrepitev zdravstveno ogrožene mladine. Počitniške kolonije so troje vrste: zdravstvene kolonije, letovanje in taborenje. Zdravstvene kolonije ustanavlja ministrstvo za zdravje potom šolskih poliklinik v Ljubljani in Mariboru. Za potrebe svojega okraja ali mesta organizirajo letovanje okrajni ali mestni ljudski odbori, ki naj pritegnejo k temu tudi zastopnike množičnih organizacij. Taborenje za zdravo dijaško in vaješko mladino, staro nad 15 let, organizira ZMS predvsem v krajih, kjer je pomanjkanje kmetijskih delovnih moči.

Glede obmorskih počitniških kolonij je konferenca sklenila, da bodo množične organizacije poskrbele, da se vrnejo prvotni svrhi bivši počitniški domovi v Bakru, Bakarju in Kraljevici.

Končno se je obravnavalo še vprašanje socialno zdravstvene

zaščite matere ob porodu.

Da se odpravijo pogosti higienski nedostaki ob porodu, bodo babice opremljene z odgovarjajočim materialom (babiške torbice), ki ga bodo najpogostejšim porodicam razdeljevale pod nadzorom AFZ in zdravstvenih organov, katerim bo material dobavljala RKS. AFZ bo tudi poskrbela siromašnim porodicam za nadomestne delovne moči, da se ne bi več dogajalo, da bi morale prezgodaj vstajati z otroške postelje na škodo svojega zdravlja. AFZ se bo tudi brigala, da dobi počežsko ženstvo potreben pouk o porodniški higieni.

Glede dobrotelnih prireditev je konferenca sklenila, da naj bi se v bodoče take prireditve ne družile s plesnimi zabavami in pijančenjem, marveč naj bi imele kulturno prosvetno značaj.

Sovjetsko-iranski sporazum o skupnem izkoriščanju petroleja

Dne 6. t. m. je bil v Moskvi podpisan sovjetsko-iranski sporazum.

Najvažnejša točka tega sporazuma je brez dvoma ustanovitev skupne sovjetsko-iranske družbe za izkoriščanje petrolejskih vrelcev v severnem Iranu. Ta pogodba velja za 50 let. Po tem sporazumu bo pripadalo Iranu v prvih 25 letih 49% akcij, Sovjetski zvezi pa 51%. V teku nadaljnjih 25 let pa bo vsaka pogodbenica udeležena z isto kvoto, t. j. 50%.

Naša karta predstavlja ozemlje, na katerem bo delovala skupna sovjetsko-iranska družba. To ozemlje obsega torej del pokrajine Azerbejdžan (Täbris), Gilan (Rešt), Mazenderan (Bender Šahpur) in del Khorasana (Mešhed). Iranska vlada se je hkrati obvezala, da ozemlja zahodno od črte, označene na naši karti, ne bo dala v najem.

Druga točka sovjetsko-iranskega sporazuma se nanaša na evakuacijo sovjetskih čet iz severnega Irana. Znano je, kako so nekateri krogi skušali umetno napihati tako imenovano iransko vprašanje. O tem vprašanju so razpravljali tudi v Varnostnem svetu. Sovjetska delegacija je na zasedanju Varnostnega sveta v Londonu prepričljivo dokazala, da se morejo vsi sovjetsko-iranski problemi rešiti z direktnimi pogajanj.

Dne 24. marca se je pričela evakuacija sovjetskih čet iz severovzhodnih pre-

delov Irana (Semnan, Šahrud, Mešhed). Sovjetska delegacija je zato na zasedanju Varnostnega sveta v New Yorku 26. marca poudarila, da je popolnoma neumestno postavljati iransko vprašanje pred Varnostni svet; zahtevala je, da se to vprašanje odstavi z dnevnega reda.

V teku pogajanj s perzijskim premierom (Quavam es Sultani) se je sovjetska vlada prepričala, da želi nova iranska vlada resnično vzpostaviti dobre sosedne odnose. Iranska vlada se je namreč s svoje strani obvezala, da tuje družbe ne bodo mogle izkoriščati petrolejskih vrelcev na severu Irana. Ko je sovjetska vlada dobila to garancijo, je pristala na to, da umakne svoje čete iz Irana.

Znano je, da so prejšnje iranske vlade v tem pogledu očitno kršile sovjetsko-iranski sporazum iz leta 1921. Po tem sporazumu se je iranska vlada obvezala, da ne bo koncesije v severnem Iranu prenesla na kakšno tretjo državo. Ta določba je izhajala iz želje Sovjetske zveze, da se zanjami varnost važnih industrijskih predelov na sovjetski meji, posebno Bakua, ki je najvažnejše petrolejsko središče Sovjetske zveze.

Tretja točka, v kateri sta se sporazumeli sovjetska in iranska vlada, se nanaša na Iranski Azerbejdžan. Ker je to notranja zadeva Perzije, je Sovjetska zve-

za priporočila, da se reši ta problem tako, da bi bile nacionalne težnje azerbejdžanskega prebivalstva, ki so prišle v zadnjem času tako močno do izraza, v vsakem pogledu zadovoljene. — Iran je, kot znano, mnogonacionalna država. Iranska plemena živijo strnjeno samo v središču države. Na severozahodu pa so v večini Azerbejdžanci, ki so turškega izvora. Na ozemlju Iranskega Azerbejdžana, ki šteje preko pet milijonov prebivalcev (tretjina Irana), pa živi tudi precej Kurdov (zahodno in južno Urmijskega jezera) in nekaj Armenecv.

V Azerbejdžanu se je v zadnjem času osnovala zakonita azerbejdžanska vlada, ki je že izvedla volitve v parlament (Majlis). Ta vlada priznava suverenost iranske države in vrhovno avtoriteto centralne vlade v Teheranu. Glavno mesto Azerbejdžana je Täbris (Tavriz), ki šteje 250.000 prebivalcev. V mestu se je že osnovala posebna azerbejdžanska univerza.

Uspešen zaključek sovjetsko-iranskih pogajanj je brez dvoma težak udarec za vso mednarodno reakcijo, ki je skušala to vprašanje izkoristiti za protisovjetsko propagando. Sovjetska zveza je s tem ponovno pokazala trdno voljo po vzpostavitvi prijateljskih odnosov z vsemi sosedi. Sovjetsko-iranski sporazum bo znatno prispeval k utrditvi mednarodnega mira in varnosti v svetu.

Dopisi »Ljudski pravici«

V PLANINI PRI SEVNICI

Kovači, kleparji, vārlici, mizarji in tesarji rudnika Rajhenburg so prihiteli v porušeno Planino, da pomagajo svojemu delovnemu tovarišu-kmetu

LJUBLJANA

Mladina četrti Vič preseгла svoje obveze

Novoletni poslanici maršala Tita smo se tudi mi, mladinci in mladinke, pionirji in pionirke četrti Vič, odzvali in se obvezali, da bomo napeli vse sile v predkongresnem tekmovanju in prispevali čim večji delež k obnovi naše domovine.

V obvezi maršalu Titu smo sklenili, da prispevamo za obnovu do III. kongresa 16.000 delovnih ur. Ko sedaj po dveh mesecih tekmovanja pregledujemo naše delo, z zadoščanjem ugotavljamo, da smo obveze skoraj za 50% presegl.

V februarju in marcu smo izvršili skupno 22.711 delovnih ur, dela pa se je udeležilo 2.792 mladincev in mladink.

Poleg uspehov pa so se pokazale pri delu tudi napake, ki pa so se od akcije do akcije zmanjševale. Največja napaka je bila nediscipliniranost posameznikov in tudi skupin, ki pa je izvirala iz tega, da akcije niso bile dobro organizirane.

Akcijo, ki je bila dobro pripravljena, so mladinci in mladinke z veseljem izvršili.

Tudi naši pionirji so nam sledili pri vsakem delu in nas često celo prekosili. S svojim delom in vnmemo so dokazali, da hočejo uresničiti nade svoje domovine. Ponosni so na to, da so Titovi pionirji.

Pri izpolnjevanju obvez in pri delu sta se najbolj odlikovala terena X. Kolezija-Log in III-Rožna dolina, ki sta prekoračila obveze za skoraj 100%. Teren X. je poleg ostalih uspehov v četrti Vič nabral največ bakra (22 kg); teren III. pa 19 kg.

Pri nabiralnih akcijah smo zbrali 10.136 kg surovin, od tega 120.000 kom. pločevinastih škatelej ali 8.000 kg pločevine, 48 kg bakra in 1.422 kg stekla. Pri delovnih akcijah smo postuli 10.800 m³ ceste, razbili 1.370 m³ robnikov vojaške ceste, očistili 954 m³ in splinirali 430 m³ ceste, spisali 20.000 nakaznic, formularjev itd. Delovna brigada viske gimnazije je naložila v Borovnici 450 vozičkov materiala, razbila 32 m³ zidu bunkerjev, napravila okrog 100 transparentov, zbrala ca. 150 vozičkov starega materiala in očistila Mladinski dom in dvorišče. Svoje delo bomo nadaljevali z geslom:

»Za domovino — za Tita — naprej!«

Sešek Ivan.

SV. URH

Pri Sv. Urhu so dokazi Rupnikovih in Mihajlovičevih zločinov

Cerkve pri Sv. Urhu

Cerkvica pri Sv. Urhu je bila med vojno spremenjena v trdnjavo. Zupnišče pa je služilo za zapore, v katerih so belogardisti do smrti mučili in pretepali naše najboljše ljudi.

Preteklo nedeljo smo žene IX. terena na Viču obiskale ta strašni kraj in položile venec pod lipo, ki stoji nedaleč od cerkve, v spomin vsem žrtvam, ki so padle na tem mestu. Pod to lipo so belogardisti izvršili svoja najtežja grozodejstva. V njeno deblo je zabil obroč in dva velika žeblja, na katere so belogardisti obešali svoje žrtve: naše sinove, brate, očete, može.

Okrog cerkvice je vse polno žičnih ograj in grobov. Grobov je največ.

Sv. Urh je najtežja obtožba vsem vojnim zločincem: Rupniku, Draži Mihajloviču in njunim pomagačem. Draža in Rupnik sta danes v rokah pravice. Ni potrebno izgubljati besed, ali sta kriva ali nista kriva. Sv. Urh je zadosten dokaz, da morata čimprej prejeti zasluženo kazen. Marija

ZASEDANJE VARNOSTNEGA SVETA V NEW YORKU

Španija je resnično sodelovala v drugi svetovni vojni na strani fašističnih držav

Obstoj falangistične Španije predstavlja resno nevarnost za svobodoljubne narode Evrope in Južne Amerike - je rekel Gromiko

New York, 20. aprila (Tass). V svojem govoru na zasedanju Varnostnega sveta dne 18. aprila je predstavnik ZSSR Gromiko dejal, da je sem in tja slišati glasove, da pomeni poljska deklaracija vmešavanje v notranje zadeve Španije...

Znano je, da ta režim ni nastal kot rezultat razvoja notranjih sil Španije, ampak je rezultat zunanje vmešavanja, in sicer s strani glavnih sil osi - hitlerjevske Nemčije in fašistične Italije...

Glede zunanje politike Francovega režima med drugo svetovno vojno je Gromiko poudaril, da je bil Franco vsa vojna zvest zavavelec Hitlerja in Mussolinija...

Dne 11. novembra je isti Stohrer za javil v Berlin, da je španski minister zunanjih zadev podpisal špansko-nemški sporazum o vstopu Španije v vojno...

Zadostuje, da spomnim na dejstva, na katera je moja vlada že večkrat opozorila, in sicer predvsem na sodelovanje »Sine divizije« v borbah proti Rdeči armadi...

Udeležba Francove Španije v drugi svetovni vojni na strani sil osi, je na-

daljeval Gromiko, se, kakor znano, ni omejevala samo na pošiljanje španskih vojaških kontingentov na vzhodno fronto v borbo proti Sovjetski zvezi...

Gromiko se je skliceval na podatke svetovnega tiska, po katerih je trenutno v Španiji nad 80.000 nacistov, ki so pobegnili iz Nemčije...

Koristno bi bilo, da opozorim na uradne dokumente, ki jih je ameriško

finančno ministrstvo predložilo 2. julija 1945 posebnemu odboru. Ti dokumenti jasno izpričujejo vpliv, ki ga imajo v Španiji nemška podjetja...

Gromiko je poudaril, da sta »sovjetska vlada in njen načelnik, generalisim Stalin, že dolgo časa pred pričetkom vojne opozarjala narode in državnike drugih dežel na fašistično nevarnost...

Upam, da bo Varnostni svet pravilno ocenjeval položaj v Španiji. Resna nevarnost, ki jo predstavlja ta položaj za bodoči mir, bo podprla predlog našega poljskega tovariša.

Finsko ljudstvo uspešno premaguje povojne težave

»Krasnaja zvezda« o notranji preobrazbi Finske

Moskva, 20. aprila. Tass poroča: Dopolnilnik »Krasnaja zvezda« Evgenij Gavrilovič poroča iz Helsinkov:

Nega izmed najvažnejših ukrepov, kar jih je sprejela finska vlada, predstavlja odločna čistka državnega aparata fašističnih elementov.

Neka hiša v Helsinkih je bila še vedno okrašena s sliko človeka, ki nosi finsko kučmo in sedi s kolom v roki na medvedu...

Večina njih se je razšla po deželi. Tamkaj ustvarjajo tajna skladišča streliva ali ustanavljajo ilegalne organizacije ter propagirajo »maščevalno vojno«...

Celo med onimi, ki stalno zagotavljajo svojo vdanost načelom miru in demokracije, so posamezniki, ki podpirajo najbolj reakcionarne organizacije.

Nasprotno s tem pa se pojavlja dviganje novih močnih sil, ki izhajajo iz

najširših ljudskih slojev in ki se borijo proti vsem zaprekam na poti demokracije.

Na številnih mitingih zahtevajo govorniki, da vlada odločno ožigosa in kaznuje vse one, ki so potegnili deželo v vojno, ki so brezumno prelivali kri finskega naroda...

Govorniki na teh mitingih prav tako poudarjajo nujnost agrarne reforme, borbe proti dobičkarjem ter iskreno politično sodelovanje s Sovjetsko zvezo...

Med finskim ljudstvom vlada ogromno zanimanje za sovjetsko knjizevnost in umetnost. V izredno kratkem času so bile razprodane knjige številnih sovjetskih pisateljev.

Ob priliki nekega takega nastopa gostov je množica zatrpala vhode v gledališče, kjer je pel eden izmed ruskih zborov. Sovjetske pesmi, ki jih je pel ta zbor, se prepevajo sedaj po ulicah, gostilnah in v finskih pristaniščih.

Prostori društva Finska-Sovjetska zveza so nameščeni v enem izmed največjih poslopij v Helsinkih. V preteklosti, ko je na Finskem vladala klika Rytija in Tannerja, je bilo to društvo

POLOŽAJ V JUŽNOVZHODNI AZIJI

Tudi prebivalci Bornea in Celebesa se bore za svobodo in neodvisnost

Vtisi avstralskega vojaka z Indonezije

Haag, 20. aprila. Tass poroča: Revija »Indonezija« je objavila članek o položaju na otoku Borneu in Celebesu, ki ga je napisal avstralski vojak B. Smith...

Bevin je v nekem svojem govoru glede indonezijskega vprašanja izjavil v Varnostnem svetu, da obstaja gibanje za neodvisnost samo na matem področju Indonezije...

Večje število otokov vzhodno od Java kot n. pr. Borneo in Celebes, Amboina so zasedle avstralske čete po kapitulaciji Japonske...

Prestonica južnega Bornea Bandjermasin, ki ima 60.000 prebivalcev, je bila za časa okupacije središče borbe proti Japoncem. Po kapitulaciji Japonske se je prebivalstvo mesta globoko oddahnilo...

tudi prebivalstvo na jugu se odločno pravi, da bi se vrnilo Holandi. Pokrajina Pontianak ima okoli en milijon prebivalcev. Tukaj so se vodile v teku vojne pomembne gverilske operacije proti Japoncem...

V Balik Papanu na Borneu, nadaljuje pisec, so Avstranci uvideli, zakaj Indoneziji sovražijo holandske zatiralce tako, kot so mrzili tudi japonske zavojevalce. Prebivalstvu primanjkuje zdravniške pomoči in na stotine ljudi umira zaradi bolezni...

Filipini branijo svoje interese

Borba za izkoriščanje naravnih bogastev

New York, 20. aprila. (Tass.) Dopolnilnik lista »Chicago Sun« Boguslav je priobčil vrsto člankov o bližnjih volitvah na Filipinih in izjavlja, da je ostro nasprotovanje ameriškega zakonskega osnutka o trgovini in zemljiški posesti osnova ovlivne kampanje...

Dalje poroča dopisnik, da stalno narasta število Filipincev, ki zahtevajo ukinitve vseh ameriških oporišč. Nasprotniki zakonskega osnutka o trgovini, ki ga je predložil Bell, poudarjajo, da bi bilo osem let svobodne trgovine le v korist ameriškim podjetnikom...

Nadalje piše Boguslav, da so Filipinci razveljavili tudi ameriški dekret, po katerem imajo ameriški državljani, ki živijo na Filipinih, enake pravice s Filipinci glede izkoriščanja naravnih bogastev in komunalnih podjetij...

zakonodaja spreminila neodvisnost Filipinov v zgolj juridičen pojem.

Filipinski tisk v Manili priobčuje številne komentarje o tem problemu in opisuje zakonski osnutek kot poskus Amerikancev, da bi spreminili Filipine v Kubo Tihega oceana. Izgleda, da so USA naredile križarski pohod, da »rešijo« azijske narode iz japonskega suženjstva in jih izročijo ameriškim trgovcem...

Hoover poklican v Ameriko

New York, 20. aprila (Tanjug). Reuter poroča, da je poslal predsednik Truman Herbertu Hooverju posebejno odposlanca ZDA za pročitve prehranbenega položaja v svetu, ki se sedaj muči v Kairu, Brzojavko, v kateri ga poziva, da se takoj vrne v ZDA.

V brzojavki je rečeno, da se je pojavila v ZDA nujna potreba obvestiti in iskreno opozoriti javnost na razmere v Evropi, da bi se povečali napor za zbiranje hrane in za boj proti lakoti.

Hoover bi moral prepricati kot očividec s svojimi poročili ameriški narod, da je potrebno povečati pomoč, ki jo dajejo ZDA narodom, ki jim preti lakota.

Industrijske organizacije Amerike proti podaljšanju vojaške službe

New York, 20. aprila (Tanjug) Associated Press poroča, da je poslal kongres industrijskih organizacij predsedniku predstavniške zbornice Rayburnu, voditelju demokratov v predstavniški zbornici Me Cormacku in voditelju republikancev v predstavniški zbornici Martinu pisma, v katerih protestira proti podaljšanju splošne vojaške obveznosti...

Društvo narodov razpustilo staro mednarodno sodišče

Zeneva, 20. aprila (Tanjug). Reuter poroča, da je Generalna skupščina Društva narodov razpustila mednarodno sodišče. Dr. Gustavu Gureru, predsedniku novega mednarodnega sodišča v Haagu, je bila poslana v imenu Generalne skupščine Društva narodov brzojavka, v kateri so izražene najpristraneje želje za uspeh novega mednarodnega sodišča...

Čudna vloga kardinala Innitzerja

Dunaj, 20. aprila. (Tass.) List »Die Wahrheit« ki izhaja v Gradcu, je priobčil članek z naslovom »Innitzer kleveta Rusij«. List poroča o govoru laburističnega parlamentarca Orbacha v Londonu, ki je pred kratkim obiskal Avstrijo. Orbach je dejal:

»V Avstriji so mi povedali, da cerkev nima nikake zveze s politiko. Vendar pa temu ni tako. Kardinal Innitzer mi je povedal, da cerkev sv. Stefana ni mogla obnoviti, ker so Rusi odpeljali etavnji les. Ugotovili smo, da v tej izjavi ni niti ene besede resnična.« V zvezi s tem piše Die Wahrheit:

»Kardinal Innitzer, ki je svojočasno kritič »Heil Hitler«, danes zopet igra profašistično vlogo in kompromitira Avstrijo v obeh demokracijah. Interesi nove Avstrije in na prvem mestu interesi katolikov zahtevajo, da se naredi konec tem spletkam.

Položaj v Avstriji

Moskva, 20. aprila. Tass poroča: Delegacija sovjetskih sindikatov je prebila na povabilo Zveze avstrijskih sindikatov mesec dni v Avstriji. Voditelj delegacije Bahgorški, predsednik glavnega odbora sindikatov prometnih delavcev, je povedal sovjetskim novinarjem svoje vtise s tega obiska.

Sovjetska delegacija je obiskala 21 avstrijskih mest v sovjetski in zavezniški okupacijski coni. Obiskala je 46 industrijskih podjetij in ustanov, udeležila se je 50 zborovanj, katerim je prisostvovalo več kot 33.000 avstrijskih delavcev.

Baghorski je omenil, da ni bilo lahko dobiti dovoljenja za obisk zavezniških okupacijskih con. Šele po 18 dnevem bivanju v Avstriji in po večkratni prošnji so dovolili sovjetski delegaciji obisk britanske, ameriške in francoske cone, kljub temu pa je bila možnost seslanka z delavci zelo omejena.

Kljub tem zaprekam pa smo le dobili približno sliko življenjskih pogojev v zavezniških conah, ki so različni od pogojev v sovjetski coni. Glavna razlika je v tem, da so fašistični elementi v zavezniških conah svobodni in lahko celo razvijajo svoje delovanje.

V vseh conah so avstrijski delavci zelo pristrano sprejeli delegacijo. Avstrijski ekonomski položaj je za sedaj težak. Dva-najstletno gospodarstvo fašizma, najprej domaćega, nato pa nemškega, je zapustilo globoke sledove v gospodarstvu dežele. Avstrijsko gospodarstvo preživlja težko krizo, ki se še povečuje zaradi razdelitve v štiri okupacijske cone.

riške in francoske oblasti prav tako ne dovoljujejo, da bi izvažali presuščene mlečnih proizvodov v sovjetsko cono. Del mleka na Tirolskem (francoska cona) in v Gornji Avstriji (ameriška cona) se izrablja za prehranjevanje živine, medtem ko ne dobijo na Dunaju niti otroci dovoljne količine mleka.

Navedbi ni lahko še mnogo lakih dejstev. Avstrijsko gospodarstvo pa trpi še zaradi drugih nerешenih vprašanj. Tako še ni rešeno vprašanje podzavljenja velikih podjetij avstrijske industrije, kar ovira njeno obnovo. Privatni lastniki sabotirajo z različnimi izgovori in sebičnimi nameni delo v polnem obsegu v svojih podjetjih. Na zborovanjih in v razgovorih z delavci smo čisto čuti izjave, da mora Avstrija slediti zgledu Češkoslovaške in Poljske, kjer so vse važnejše industrije podržavljene.

Rdeča armada nudi znatno pomoč avstrijskemu narodu pri njegovih naporih za premagovanje težkot pri prehrani. V prvih desetih mesecih okupacije je komanda Rdeče armade razdelila prebivalcem Dunaja 70.000 ton žita in moka, 4250 ton mesa, 150.000 ton žitaric, fižola in graha, 25.000 ton krompirja in veliko količino drugih potrebščin. Da bi pomagala pri obnovi uničenega poljedelstva, je razdelila Rdeča armada avstrijskim kmetom preko 7000 konj in nekaj sto ton semen.

V sovjetski okupacijski coni so dele Rdeče armade obnovile 1700 km železniške proge, na desetine velikih in malih mostov, popravile 250 lokomotiv, 2000 potniških in preko 7500 tovornih vagonov. Popolnoma različno pa je stališče drugih okupacijskih oblasti do obnove gospodarstva in načrtov za podržavljenje industrije.

Glede na omenjene težave je položaj avstrijskih delavcev zelo težaven. Medse so ostale iste kakor leta 1940, cone pa so se precej dvignile. Vlada še ni storila odločnih korakov z namenom, da bi iz-

boljšala položaj delavstva. Še vedno morajo plačevalci vojaške in druge davke, katero je ustanovila nacistična vlada. Obroki hrane so nenavadno majhni, poleg tega pa prejemajo po sedanjem sistemu iste obroke tako oni, ki delajo, kakor oni, ki ne delajo, vsehvi tudi bivše fašiste.

Medtem ko se spreha na tisoče mladih in zdravih ljudi brez kakršnega koli posla, se pa avstrijske oblasti pritožujejo zaradi primanjkovanja delovne sile za obnovo.

V deželi ni socialne zakonodaje in ničesar ni bilo storjeno, da bi se uvedla. Sovjetska delegacija je bila presenečena zaradi neenakopravnega položaja žena v Avstriji. Za enako delo prejema žena 25 ali 30% manj od moškega. Avstrijski sindikati, ki so bili obnovljeni po osvoboditvi dežele izpod hitlerjevece, še niso dosegli moči, ki so jo imeli pred prihodom fašistov na oblast. Danes štejejo 550.000 članov, od katerih jih je 330.000 v sovjetski okupacijski coni. Sindikati za sedaj še ne zavzemajo onega mesta v deželi, kakor bi ga morali.

Delegati sovjetskih sindikatov so lahko videli neizpodbitne dokaze, da fašisti v Avstriji ne samo obstajajo, ampak imajo tudi velike možnosti za sovražno rovarjenje. Za to je dovolj jasen dokaz poizkus atentata na delegacijo, ki je bil izvršen v Gradcu (britanska okupacijska cona) 28. februarja, ko so fašisti postavili pekleniški stroj v dvorani, v kateri se je sestala sovjetska sindikalna delegacija s več kot tisoč delavci in sindikalisti iz Grada. Samo srečnemu naključju so je zahvaliti, da eksplozija pekleniškega stroja ni imela hujših posledic.

To in podobna dejstva dokazujejo, da je v deželi še precejšnje število fašistov in da je treba fašizem v Avstriji do konca iztrebiti, ker je to zelo nujna stvar.

OBVESTILA

OPOZORILO IN POZIV

MLO - Uprava cest, poziva vse avtomobiliste, motoriste in voznike, da resneje upoštevajo naslednje važne točke iz cestno prometnih predpisov:

- 1. Prepovedana je vožnja po tlakovanih in netlakovanih hodnikih in nasadih. 2. Prepovedano je parkiranje na hodnikih in nasadih ter ob vseh nepreglednih križiščih, podnevi in ponoči. 3. Prepovedano je parkiranje na vozniših v nočnem času, brez prižganih luči - sprejad in zadaj, če prostor kjer avto parkira ni dovolj razsvetljen in če vozilo ni dobro vidljivo ali na kratko: javna komunikacija ne sme biti garaža. Uprava cest ponovno opozarja vse lastnike vozil, da tlakovani in netlakovani hodniki niso zgrajeni za težko prometno obtežbo sodobnih vozil ter da se hodniki vsled preobremenitve pokvarijo - posedajo - razpokajo - tako, da jih je treba obnoviti. Poleg kuzni, ki jo bo dolžan plačati kršitelj po cestno-prometnih predpisih, bo Uprava cest zahtevala tudi še povračilo stroškov za popravilo poškodovanega hodnika.

OBVESTILO

Davčna komisija pri Mestnem ljudskem odboru za okrogno mesto Ljubljana bo: 1. Dne 24. aprila 1946 ob 16. ure dalje v prostorih finančnega oddelka MLO, Lingarjeva ulica 1/1, nadstropje, levo, soba št. 5 (Kresjaja) določevala davčnim zavezancem pravnim osebam (delniškimi družbami, združenjem, družbami z o. z., cerkvam, samostanom, društvom, skladom, podružnicami podjetij in t. d.), katerih sedež se nahaja na ozemlju Cetrnega ljudskega odbora Center (IV. skupina), akontačije na dohodnino za l. 1945.

2. Dne 25. aprila 1946 pa ob istem času in istem kraju obravnavala zadnje skupino pravnih oseb iz Cetrnega ljudskega odbora Center, dalje davčne zavezance iz Cetrnega ljudskega odbora Bežigrad ter zamudnike iz Cetrnih ljudskih odborov Tabor, Rakovnik, Moste, Šiška in Polje. K razpravam se brez posebnih individualnih pozivov vabijo vsi prizadeži davčnih zavezanci s pripombo, da bo sicer akontačija na dohodnino za l. 1945 določena brez ozira na njih sodelovanje s sklepom, proti kateremu ne bo dopustna pritožba. Imenski sezname in posebej prihajajočih pravnih oseb so objavljani na razglasnih deskah pristojnih četrtinskih ljudskih odborov Center, Bežigrad, Tabor, Rakovnik, Moste, Šiška in Polje.

VSEM ZDRAVNIKOM!

Dne 4. maja t. l. ob 20. uri bo v prelatnicah anatomskega inštituta univerze v Ljubljani ustanovni občni zbor zdravniške sekcije zveze uslužbenec zdravstvenih in socialnih ustanov s sledečim dnevnim redom: 1. Izvolitev odbora. 2. Strokovno glasilo. 3. Služajnosti. - Pripravljajni odbor.

SPORED SVEČANOSTI

za padli žrtvami na Zaloški cesti, ki se bo vršila dne 24. aprila 1946.

Dopoldne ob 10. uri bo polaganje vencev na grobove žrtev na ljubljanskem pokopališču, po zastopstvu sindikalnih podružnic ZPPDNJ, KO in KMS, Zbirališče pred pokopališčem.

Popoldne ob 17. uri bo veliko žalna zborovanje na letnem teledišču na Taboru po programu: Otvoritev, žalostinka »Žrtvam (godba), govor tov. Zorke Marčeta, tedanjeje vodje štrajka, govor tov. Drobeža Franca, zastopnika KMS, žalostinka »Zbujenje duhov« (pevski zbori), kratki govori zastopnikov oblasti, ustanov in organizacij.

Po končanem sporodu na Taboru se formira povorka po sledečem redu: Praporji, nosilci vencev, godba »Sloga«, zastopniki oblasti, ustanov in organizacij, železničarji, godba »Zarja«, ostali udeleženci.

Povorka se pomika po Vrhovčevi ulici na Jegličovo cesto in pri Sv. Petru zavije na Zaloško cesto. Pri Leončiču prevzem sponenika v varstvo po zastopniku MLO, pevec zapoje žalostinko, naker igrajo godbe žalne korčnice ves čas mimohoda cele povorke.

Prihod na Tabor naj bo vsaj 1/4 ure pred pričetkom. Delavci pridejo v delovnih oblekah, železničarji v uniformi.

Vabimo članstvo sindikalnih podružnic za polnoštevilno udeležbo.

Krajevni odbor ZPPDNJ Ljubljana.

JAVNI NATEČAJ

Po naročilu Okrožnega LO - oddeska za industrijo in rudarstvo v Celju, razpisujemo temeljem § 93 obrtnega zakona iz leta 1931 javni natečaj (konkurz) za dovolitve izpraznjene dimnikarskega okoliša v Radečah.

Prosilci vlagajo prošnje pri Okrajnem LO v Trbovljah, če izpolnjujejo sledeče pogoje: 1. Biti morajo državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije. 2. Imeti morajo aktivno in pasivno volivno pravico. 3. Strokovno izobrazbo (mojsterski izpit). 4. Dokaze o zaposlitvi (prvenstveno se upoštevajo najdaljša neprekinjena zaposlitve v dimnikarski stroki). 5. Karakteristiko in ob pristojnem Krajevne LO uverjeno izjavo o zadržanju za čas okupacije.

Pri natečaju oz. podelitvi dimnikarskih okolišev imajo prednost vojni invalidi in pomočniki, ki so pri delu postali invalidi, če znaka njih zaposlitve 4/5 časa zaposlitve ostalih prosilcev. Med invalidi imajo prednost oni, čijih invalidnost je večja.

Prošnje je vložiti do 6. maja 1946 pri Okrajnem LO - oddesku za obrt in industrijo v Trbovljah.

KROVNA LEPENKA

Pozivamo vse zainteresirane, ustanove, po trošnike in trgce, naj prijavijo svoje po robe glede krovne lepence najkasneje do 30. aprila t. l. na naslov: »REMPRO«, Beograd, Francuska 9, da jim lahko zagotovo kontinuirano krovno lepence v drugorali tretjem trimesečju tega leta.

Krovna lepence se izdeluje v številkah: 60, 130, 150 in 250, ter se prodaja po oddelčnih cenah.

OBVESTILO

Intendant, vodje delavnic, strokovni delavci vojaško-partizanskih delavnic, ki ste ustanovljali, vodili ali delali v teh delavnicah v letih 1941-1945 na Dolenskem, Notranskem, Štajerskem, Gorenjskem in Primorskem, sporočite takoj kje, kedaj (navesti točen čas), vrsto delavnice, število zaposlenih strokovnih delavcev, produkcijo (mesечно in letno) in naslov edinice, ki ji je delavnica pripadala.

Intendant, isto za Intendature in provianture. Vsi na naslov: Razstavni odbor voj. pakt delavnic, Ljubljana, Gledališka ulica št. 3. Bivši načelnik EK. odd. Gl. štaba NOV in POJ, major Drakster Josip-Polh.

POZIV!

Krojs Marija, roj. 16. 8. 1864, mati padlega Krojsa Alojza, ki je stanovala leta 1940 v Razvanju št. 57, okraj Maribor, desni breg, sedaj Slov. Bistrica, naj javi svoj naslov ministrstvu za socialno skrbstvo, referat za invalidizacijo in Ljubljani zaradi dostave odločbe vrhovnega invalidskega sodišča o priznanju invalidnine. Sklicuje naj se na II. št. 1505/246.

VABLO NA NAROCBO

V teh dneh je izšla prva (dvojna) številka mesečnika za ljudsko prosveto »Obzorje«. (Pripominjamo, da je to revija, ki smo jo pred kratkim napovedali pod imenom Novi čas). Novi list, ki je namenjen najširšim ljudskim množicam, bo skušal zajeti vse kipe zanimanja današnjega človeka za kipe vsakovrstnih vprašanj in usmeriti njegovo težnjo po samoizobrazbi.

Poslužili se bomo takega načina pisanja, da bo v jasni in preprosti obliki posredovalo bralcu tudi težje probleme iz širokega sveta znanosti in umetnosti ter konec koncev zbudilo tudi stvarjalno odzivnost našega ljudstva.

V listu se bodo vrstili članki s področja družbene, gospodarske, tehnične, politične, naravoslovne, zgodovinske, zemljepisne, slovstvene, jezikovne znanosti. Gospodarski članki bodo predvsem taki, ki se posebej zadevajo obnovo naše dežele. Seznanjali bomo bralce v besedi in podobi z umetnostjo: leposlovno, upodabljalno, glasbeno, dramsko, filmsko itd. Leposlovne sestavke in bogate reprodukcije likovnih umetnin bodo spremljale nadrobne razlage. Da ustrezemo razumljivi radovednosti bralca, kako nastane umetnina, bomo skušali odstreti pogled v delavnico umetnika ustvarjalca. O tem bodo spregovorili tudi umetniki sami. Stoppali bomo vtrito s radiom, filmom in gledališčem ter s primeri pojasnjevali njihovo umetnost in aktualnost. Tako se bo povezanost s temi ustanovami kazala na primer v objavljanju ruskega tečaja, katerega posamezne lekcije bo redno oddajala naša radijska postaja, s čimer se bo spričo žive besede, kako pravilno izgovarjati in naglašati, znatno popešilo in olajšalo učenje jezika. Ker nameravamo objavljati tudi navodila kulturne prosvetnim aktivom, bo list nepogrešljivo pomagal zdravemu razraščenju izobraževalnega dela na terenu. Z nasveti v posebni rubriki se bo okristil sleherni bralec, ki si želi čisti obzorje in poglavitni znanje. Opozarjali bomo na novosti knjižnega trga in pomagali tako vsakomur, da s pridom seže po dobrih knjigah. V pomenkih iz uredništva bo lahko naročnik navedel svoje želje glede vsebine ter tako s tehniimi pripombami pripisal k dviganju ravni našega lista, obenem pa prejel vzpodbudo in pouk za lastno slovesno oblikovanje. Revija bodo povzljivali članki o šahu, telesni vzgoji, radju, zabavni kotiček itd.

Uredništvo zbira širok krog sodelavcev, katerih strokovno znanje in razumevanje potreb po izbrazbi ljudstva sta porok, da doseže list svoj namen.

»Obzorje«, mesečnik za ljudsko prosveto bo potemtakem ljudski mesečnik, ki odsega nove družbe in resnično novega človeka, njegov svetovalec, spodbujevalec in zanesljiv kazipot.

Naročanje se na naslov: Uprava lista »OBZORJE«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I. ček. račun 10811, tel. št. 44-28. Cena posamezne številke 10 din, naročnina za letos 80 din. Uredniški odbor.

NASE KNJIZNE NOVOSTI

Izdali smo: Jus Kozak: Blodnje. Eseji. 150 strani na finem brezlesnem papirju. Cena broš. din 60.-, vez. din 80.-.

Naročnik iz Ljubljane, ki prejema našo knjižno serijo po subskripcijskih cenah, naj dvigne knjižo v prodajalni Pred škofijo 5.

Tone Solihkar: »Zmagali bomo«. Repertoar s pohodov 18. divizije. Z 10 celostranskimi ilustracijami akad. slikarja Vita Globočnika. 85 strani, cena broš. din 33.-.

Mala politična knjižica št. 1. »Ekspozice podpredsednika vlade FLRJ. Edvarda Kardelja na drugi skupni seji Zveznega sveta in Sveta narodov 22. marca 1946«. 28 strani. Cena din 5.-.

Bibliofilska izdaja Torkar Pirnatovega »Kurenta« v 300 numeriranih izvodih a popisi obih avtorjev. Cena za pol platno vezano knjižo din 50.-.

V komisijko prodaje smo prevzeli: »DACHAU«. Album v 32 izvornimi risbami akad. slikarja Bruna Vapetiča, ki jih je izvršil v koncentracijskem taborišču. Cena din 60.-. Knjižotržci prejmejo običajni popust.

Naroča se pri Slovenskem knjižnem zavodu v Ljubljani in njegovih podružnicah.

KONCERTI

Koncert Akademije za glasbo v počastitev prof. Jana Slaisa v sredo 24. aprila v filharmonični dvorani ima naslednji spored: Ljubljanski kvartet izvaja Dvočakov kvartet v D-molu. Nato igra Dornelj Brahmsovo sonato, sledi nastop Burgerja s Škerjančovo Bagatelo in Ciganikami melodijami od Sarasate. Gregor izvaja svoji skladbi: Elegija in Ples Ornikova Francka bo igrala Smetanova Iz domovine, Stančičeva: Uroša Kroka Preludij in Sonatni stavek ter Bravničarjevo Fantazijo. K sklepu zaigra Rupel in Prevoršek Baehov Dvojni koncert s spremljevanjem godalnega orkestra pod vodstvom dr. Svare. Godalni orkester šteje 26 članov, po vađini absolventov prof. Slaisa. Na klavirju spremljajo soloiste pianisti: Dernovškova, Sivo, Škerjanc in Trost. Vstopnice v knjigarni Glasbene matice.

LASTNIKOM POKVARJENIH ELEKTROMOTORJEVI

Z ozirom na dejstvo, da se nahaja pri privatnikih večje število pokvarjenih elektromotorjev, ki so potrebni popravila, vabimo tem potom vse lastnike takih motorjev, naj nam jih prijavijo, ker delamo na tem, da organiziramo hitro in solidno popravilo. V prijavi je navesti sledeče podatke motorjev: tipo, obratno napetost, jakost v HP ali kW, število obratov na minuto, ali je motor eno- ali trofazni in končno ali je za istosmerni ali izmenični tok.

Prijavo je poslati čimprej na naš naslov: »Elektrotehna«, drž. elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Tyrševa c. 1b/III.

RADIO

559 m - 213 m - 46 m

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 21. IV.

8-8.30 Jutrarnji koncert - 8.30-9.30 Orgla na ploščah - 9.30-10.00 Koncert Komornega zbora RL in Vokal. kvinteta RL - 10-10.20 Reger: Variacije na Mozartovo temo - 10.20-10.40 Za Titom - 10.40-11.00 »Skrjančič iz Novih Jarš, ki jih vodi tov. Rešič - 11-12 Prensos promena koncerta IV. Armije iz Tivolija - 12-12.30 Opoldanski koncert na ploščah - 12.30-12.45 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 12.45-13.30 Koncert znanih in neznanih mojstrov - 13.30-13.45 Napoved časa, objave in pregled sporeda - 13.45-14 Makedonske in srbske narodne pesmi - 14-14.30 Glasnovi kvartet: op. 10 v F-duru. Izvajajo člani Trž. god. kvarteta (Simeone Baldassare. Samuel Harry, Luzzato Sergio in Gasparini Nereo) - 14.30-14.45 Napoved časa in poročila - 14.45-15.00 Domaća glasba. Izvajata: Avgust Stanek - harmonika in Greta Justinova - citre - 20-21 Za vsakega nekaj - pešter koncertni spored - 21-21.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 21.15-22.30 Koncert moderne simfonične glasbe: Schuman William: William Billings - ouvertura - Prokofjev: Koncert za klavir in orkester št. 3 v C-duru - De Falla: La Vida breve, uvod in ples - Robert Mo Brido: Mehikanska rapsodija - 22-23 Zabavna in plesna glasba na ploščah.

DNEVNI SPORED ZA PONEDELEK 22. IV.

8-8.30 Pešter jutranji spored - 8.30-8.45 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 8.45-9.45 Godalni orkestri izvajajo dela velikih mojstrov - 9.45-10.15 Franca Liszt: Mazepa, simf. pesnitve - 10-10.20 Partizanska ura: Partizanova pomlad - 10.20-11 Partizanske pesmi in pesmi raznih narodov - 11-12.30 Iz slovenskih simf. del - 12.30-12.45 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 12.45-13.15 Grieg: Sulta »Peer Gynt« - 13.15-13.30 Poje Trio iz Preške - 13.30-13.45 Oddaja za telesno vzgojo. Marjan Lipar: Reportaža gostovanja ljubljanske »Svobode« na Reki - 13.45-14.30 Glasnovi Stenka Razin - 14-14.30 Igra Mali radijski orkester, vodi Rudolf Starič - 14.30-14.45 Napoved časa in poročila - 14.45-15 Slovenske narodne pesmi poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanek - 15-15.15 Polzvedbe, nato vesel popoldanski spored - 15-16 Oddaja za naše področje: 1. ing. arh. Tomazič Franc: V Mošnjah obnavljajo in regulirajo svojo vas vaščani sami. 2. Modest Golia: Velika noč v Beli Krajini. 3. Gaber: Čušnjav. 4. Te slike vas povedo 5. Dr. Marjan Ferjančič: O podkovstvu v splošnem - 18-18.30 Koncert Radijskega orkestra. Vodi R. Starič - 18.30-18.50 Oddaja za mladino: Iz »Mladinske revije«, berejo njeni sodelavci - 18.50-19 Ruske narodne pesmi - 19-19.30 Literarna ura: Iz knjižice Jusa Kozaka »Blodnje« - bere Sava Severjava - 19.30-20 Glasbeni mozak - 20-20.30 Mendelssohn: Kvartet op. 44 št. 1 v D-duru, izvajajo člani Trž. god. kvarteta - 20.30-21 Klavirske skladbe Aleksandra Škerjancja - izvaja pianist L. M. Škerjanc, rektor Glasbene akademije - 21-21.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 21.15-21.45 Corelli: Sonata v F-duru - Borghi: Sonata v A-duru, izvajata violinist Miran Viber in pianist Samo Hubad - 21.45-22 Iz Arnieve simf. pesnitve »Godovi pojejo« - 22-22.15 Iz naših jutranjih časopisov - 22.15-22.30 Lahka jugoslovanska glasba - 22.30-23 Fantije na vsaj poje domaće pesmi.

DNEVNI SPORED ZA TOREK 23. IV.

6.30-7 Veselo in žalostno - 7-7.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 7.15-8.30 Nadleževanje jutranjega koncerta - 12.30-12.40 Deset minut poje Majda Lovšičeva - 12.40-12.55 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 12.55-13.15 Umetne in partizanske pesmi poje Vokalni kvintet RL - 13.15-13.30 Čajkovič: Italijanski capriccio op. 45 - 13.30-13.45 Napoved časa, objave in pregled sporeda - 13.45-14.30 Lahko glasbo izvaja Petrovičev kvintet - 14.30-14.45 Napoved časa in poročila - 14.45-15 Blehove pesmi poje sopran. Nuša Kristanova, pri klavirju X. Cvetko - 15 Polzvedbe - 18-18.30 Vojška oddaja - 18.30-18.50 Mladina v šoli: O II. Konferenci srednjšolske mladine Slovenije - 18.50-19 Igra tamburaški orkester - 19-19.15 Poročilo Komisije za ugot. vojnih zločinov. Bolezni in umiranje v Italijanskih koncentracijskih taboriščih - 19.15-19.30 M. Kozina: Ekvinokelj - 19.30-19.45 Jezikovni pogovori: »O pridivnikih in še kaj«. Vodi dr. Mirko Rupel - 19.45-20 Iz Smetanovih in Dvočakovih oper - 20-20.40 Simf. koncert Radijskega orkestra. dir.: U. Prevoršek - 20.40-21 Koncert violinista Srečka Zaločarja, pri klavirju H. H. Domazetovičeva - 21-21.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 21.15-21.35 Koncert Kolrnega zbora RL, dir.: Ciril Cvetko - 21.35-22 Dvočak: Koncert za čelo, izvajata čelist Dante Barzano in pianist dr. Bruno Degraasi - 22-22.15 Iz jutranjih časopisov - 22.15-22.45 Reprodukciorna glasba - 22.45-23 Bravničar: Kralj Matjaž.

ZASLIŠEVANJE LEONA RUPNIKA

Programskemu vodstvu Radia Ljubljane je uspelo dobiti od naših oblasti zvočne posnetke zaslišanja »generala« Leona Rupnika. To zaslišanje bo Radio Ljubljana predvajal na valovnih dolžinah 43, 46, 343, 569 in 586 m v sredo, dne 24. t. m. ob 15.15 in ob 23.15 uri.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI

Drama

Nedelja, 21. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«, izven. Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Skvrkvin: »Tuje detce«, izven. Ob 20. uri: Simonov: »In tako tudi bo«, izven. Torek, 23. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«, Red B.

Opera

Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: B. Smetana: »Prodana nevesta«, Zaključna predstava za Cetr Vič. Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Mlakar-Lhotka: »Vrag na vasi«, izven. Ob 20. uri: Verdi: »Traviata«, Gostovanje Zlate Gjungjenčeve. Izven. Torek, 23. aprila ob 20. uri: J. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, Sindikalni abonma. Red SD.

V MARIBORU

Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženik«, Znižane cene. Izven. Ob 20. uri: »Prodana nevesta«, Gostuje članica ljubljanske Opere Vanda Žihnerlova. Znižane cene. Izven. Ponedeljek, 22. aprila ob 10. uri dopoldne: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«, Matineja za mladino. Globoko znizane cene. Izven. Ob 15. uri: Collalto: »Beneški trojček«, Znižane cene. Izven. Ob 20. uri: A. Foerster: »Gorenjski slavček«, Izven. Torek, 23. aprila: Zaprto.

KINEMATOGRAFI

Sporodi državnih kinematografov: BLEED: Sovjetski film »Kuznetsov, tehnik. BRASLOVCE: Ameriški film »Oče in otroci«, tehnik. CELJE, DOM: Francoski film »Temna mladost«, tehnik. CELJE, METROPOL: Ameriški film »Dekle iz Meksike«, tehnik. ORNA: Francoski film »Rudnik gorit«, tehnik. ORNOMELJ: Finski film »Potepuhov valček«, tehnik. DOL LENDAVA: Sovjetski dokumentarni film »Stalingrad«, tehnik. DRAVOGRAD: Jugoslovanski dokumentarni film »Koraki v svobodi«, tehnik. GROSUPLJE: Španski film »Sevilja«, tehnik. GUSTANJ: Angleški film »Signal iz Alžir«, tehnik. HRASTNIK: Sovjetski film »Napaka in Košina«, tehnik. IG: Sovjetski film »Branila je domovino«, tehnik. JESENICE: Češki film »Gabrijela«, tehnik. KAMNIK: Francoski film »Studentovski mestec«, tehnik. KOBEVJE: Sovjetski film »Igralka«, tehnik. KRANJ: Sovjetski film »Mladost Maksima Gorkega«, tehnik. KRŠKO: Ameriški film »Petroleji«, tehnik. LASKO: Ameriški film »Soba 309«, tehnik. LITIJA: Sovjetski dokumentarni film »Albanija in »Ural kuje smago«. LOGATEC: Sovjetski film »Številka 217«, tehnik. LJUBLJANA, KOBEVJE: Sovjetski film »Dekle se mudj na sestanku«, tehnik. Ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30 - MATTOA: Ameriški barvani film »Čarovnik iz Oz«, tehnik. Ob 16.15, 18.15, 20.15. - SLOGA: Sovjetski film »Deklica iz Lenjingrada«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. UNION: Sovjetski film »Volga-Volga«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Koncert na fronti« in »Mladí glasbeniki«, tehnik. - GRAJSKI: Ameriški film »Zakaj smo se srečali«, tehnik. MENGES: »Sporedi domaće proizvodnje«, tehnik. NOVO MESTO: Sovjetski film »Čevljarci«, tehnik. ORMOZ: Francoski film »Človek iz Edenbara«, tehnik. PTUJ: Češki film »Po krivem obsojen«, tehnik. RADOVLJICA: Sovjetski film »Suvorov«, tehnik. RAJHENBURG: Španski film »Španska kri«, tehnik. ROGAŠKA SLATINA: Češki film »Pomlad ljubstva«, tehnik. RUSE: Angleški film »Osvobodjenje Afrike«, tehnik. SLOVENSKA BISTRICA: Sovjetski dokumentarna filma »Dunaj« in »V Pomeraniji«, tehnik. SLOVENJGRADEC: Sovjetski dokumentarna filma »Taskar Fjodorov« in »Stalin govori«, tehnik. STRAZIŠE PRI KRANJU: Sovjetski film »Čirkusa«, tehnik. STUDENCI PRI MARIBORU: Ameriški film »Deberje prihajaj«, tehnik. SV. LENART: Francoski film »Melodija krvi«, tehnik. ST. JERNEJ: Ameriški film »Pokažite jim pote«, tehnik. ST. PAVEL: Ameriški film »Pesem mladosti«, tehnik. SOSTANJ: Sovjetski film »Čkalov«, tehnik. ŠKOFJA LOKA: Češki film »Zakonske laži«, tehnik. TRBOVLJE: Sovjetski film »Fant iz našega kraja«, tehnik. TREBNJE: Češki film »Turbina«, tehnik. TRZIC: Sovjetski film »Peter in Katarina«, tehnik. VEVOČE: Ameriški film »Galaxi zmaguje«, tehnik. VRHNIKA: Ameriški film »Mlada letak«, tehnik. ZAGORJE: Ameriški film »Človek v alvinci«, tehnik. POTUJOCI KINO LJUBLJANSKO OKROZJE: Sovjetski dokumentarna filma »Dunaj« in »Pogodba s Poljsko«.

Glavni urednik Ivan Gratk. Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva uprave in tiskarne »Ljudska pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6 - Telefon 23-62, 23-63, 23-64. - Številka ček. računa 16.690.